

Vårdnadsbidrag i Stockholms stad

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta följande

1. Vårdnadsbidrag införs i Stockholms stad från och med den 1 juli 2008 i enlighet med vad som anförs i detta utlåtande, förutsatt att lagen om kommunalt vårdnadsbidrag har trätt i kraft.
2. Stadsdelsnämnderna får i uppdrag att besluta om och utbetala vårdnadsbidrag till föräldrar som har rätt till sådant, i enlighet med vad som anges i lagen om kommunalt vårdnadsbidrag och vad som anges i detta utlåtande.
3. Vårdnadsbidraget finansieras ur *Kommunfullmäktige m.m. Central medelsreserv: 3. Till kommunstyrelsens förfogande för prestationsförändringar* i 2008 års budget.
4. Stadsdelsnämndernas budget justeras i tertialrapport 2 och i bokslut för 2008 för utbetalda vårdnadsbidrag efter särskild redovisning.
5. Kommunstyrelsen ges i uppdrag att justera reglementet för stadsdelsnämnderna med anledning av införandet av vårdnadsbidrag.

Kommunstyrelsen beslutar för egen del, under förutsättning att kommunfullmäktige beslutar enligt ovan, följande

Stadsledningskontoret ges i uppdrag att utforma riktlinjer för vårdnadsbidrag i Stockholms stad.

Föredragande borgarrådet Sten Nordin anför följande.

Ärendet

Kommunfullmäktige har beslutat att vårdnadsbidrag ska införas i Stockholms stad den 1 juli 2008. Grunden för vårdnadsbidragets utformning i Stockholm är reglerna i den kommande lagen om kommunalt vårdnadsbidrag.

När den nya lagen träder i kraft kan kommunerna besluta att föräldrar med barn som fyllt ett men inte tre år kan få vårdnadsbidrag med 3 000 kr per månad och barn. Vid ett helt bidrag deltar barnet inte i offentligt finansierad förskoleverksamhet och vid halvt bidrag kan barnet delta högst 25 timmar i veckan och deltidavgift betalas.

Enligt förslaget kan vårdnadsbidraget inte kombineras med bland annat föräldraförsäkring för barnet eller syskon, arbetslöshetsersättning, introduktionsersättning för flyktingar, sjuk- och aktivitetsersättning samt ålderspension.

Stadsledningskontoret bedömer att det i nuläget är svårt att bedöma kostnader för vårdnadsbidraget. Stadsdelsnämndernas budget justeras för utbetalda vårdnadsbidrag efter särskild redovisning. Vårdnadsbidraget finansieras av avsatta medel i 2008 års budget.

Stadsdelsnämnderna föreslås ansvara för att informera, besluta om samt betala ut vårdnadsbidraget med beaktande av skollagens regler.

Beredning

Ärendet har utarbetats av stadsledningskontoret. Ärendet har därefter skickats på remiss till samtliga stadsdelsnämnder.

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd anser att förslaget sannolikt kommer att ge föräldrar större möjligheter att kombinera barnomsorg och arbete eller minska barnens vistelsetid på förskolan under de tidiga åren. Nämnden önskar ett förtydligande i regelverket samt handledning och stöd från centralt håll för handläggare av vårdnadsbidraget vid införandet.

Östermalms stadsdelsnämnd är i stort positiv till förslaget. För att undvika övertung administration av bidraget är det viktigt med tydliga regler. Förutom att följa kostnadsutvecklingen är det viktigt att följa konsekvenserna ur pedagogisk synpunkt.

Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd pekar på de konsekvenser som kan uppkomma när barnen minskar sin vistelsetid på eller uteblir från förskolan, samt vikten av att följa de ekonomiska konsekvenserna.

Skärholmens stadsdelsnämnd anser att vårdnadsbidrag till föräldrar med barn i åldern ett till tre år är bra. Utöver de fördelar som stadsledningskontoret för fram, anser nämnden att det ger föräldrar möjlighet till ekonomisk kompensation, då de önskar en särskild förskola och väljer att stå i kö och vänta utan barnomsorgsgaranti. Vissa förtydliganden bör dock göras i de kommande riktlinjerna.

Älvsjö stadsdelsnämnd ställer sig positiv till förslaget, men understryker vikten av att riktlinjer och rutiner för handläggningen av vårdnadsbidraget är framtagna inför genomförandet. Nämnden anser vidare att införandet bör följas upp ur integrationssynpunkt. Det gäller framförallt barn med annat modersmål än svenska som behöver tillgång till språkstöd.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd ställer sig positiv till förslaget men vill betona att tydliga riktlinjer och säkrade rutiner snarast tas fram. Information om vad som ska gälla bör ha delgivits stadsdelsförvaltningarna innan beslutet om vårdnadsbidraget träder i kraft.

Farsta stadsdelsnämnd önskar bland annat förtydligande i regelverket samt handledning och stöd för handläggare av vårdnadsbidraget vid införandet.

Södermalms stadsdelsnämnd anser att stadsledningskontorets förslag om att vårdnadshavarna endast ska ges möjlighet att ta ut helt eller halvt vårdnadsbidrag och att de som väljer halvt vårdnadsbidrag får betala deltidsavgift är bra.

Norrmalms stadsdelsnämnd anser att stadsdelsnämnderna måste vara garanterade full kompensation för de kostnader införandet av vårdnadsbidraget kommer att medföra. Vad gäller frågan om i vilken omfattning barnet ska ha rätt att delta i förskoleverksamhet föreslår nämnden att de regler som nu gäller i de fall deltidsavgift utgår ska tillämpas även för de barn vars föräldrar uppbär halvt vårdnadsbidrag.

Skarpnäcks stadsdelsnämnd anser att det är olyckligt att ett nytt tidsbegrepp införs vid sidan om befintliga deltidsavtalet på 30 timmar. Nämnden anser att i och med att vårdnadsbidraget införs så likställs alla föräldrar oavsett vilka val som man gjort.

Kungsholmens stadsdelsnämnd ställer sig positiv till förslaget och delar stadsledningskontorets bedömning av den stora osäkerhetsfaktorn när det gäller det faktiska utfallet av bidraget. Det är enligt nämnden av stor vikt att tydlig information om vårdnadsbidraget kan lämnas så snart som möjligt. Ett sätt att minska sårbarheten är ett utökat samarbete mellan stadsdelsnämnderna i lämpliga delar.

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd anser att det är viktigt att gemensamma riktlinjer för staden tas fram före införandet av vårdnadsbidraget när det

gäller tillämpningen av regelverket, samt vikten av att stadsledningskontoret följer vårdnadsbidragets utveckling.

Bromma stadsdelsnämnd pekar på vikten att nämnden även får full kostnadstäckning för vårdnadsbidraget även för 2009 och att detta även innefattar ett påslag för tillkommande merkostnader för myndighetsutövning och administration. Nämnden ser det som osannolikt att det i Bromma skulle finnas en önskan om det fulla vårdnadsbidraget i en sådan utsträckning att det får konsekvenser för efterfrågan av plats i barnomsorgen.

Spånga-Tensta stadsdelsnämnd anser att förslaget om vårdnadsbidrag sannolikt kommer att ge föräldrar större möjligheter att kombinera förskoleverksamhet för barnen och arbete och därmed minska barnens vistelsetid på förskolan under de tidiga åren. Nämnden anser att administrationen av bidraget kan innebära en merkostnad för stadsdelsnämnden.

Mina synpunkter

Stockholmarna är vana att välja mellan olika alternativ och ställer höga krav på kvalitet. I budgeten för 2008 fastslog vi att stockholmarna ska erbjudas ökad valfrihet och mångfald. För att genomföra det pågår ett förnyelsearbete inom en rad verksamhetsområden. Utgångspunkten är att stockholmarna själva är bäst på att bestämma över sina liv och vardag. Därför ska stockholmarna själva fatta beslut i den mån det är möjligt, istället för att vi politiker ska skapa modeller där alla måste passa in.

När nu alliansregeringen och riksdagen skapar möjlighet för landets kommuner att införa vårdnadsbidrag är det ett naturligt steg för Stockholms stad att genom denna reform ge stockholmarna större möjlighet att forma sin vardag. Redan i den valplattform som nuvarande majoriteten presenterade inför valet 2006 fanns vårdnadsbidraget med. Jag är glad över att vi nu kan ge Stockholms familjer ökad möjlighet att själva bestämma över hur omsorgen om deras barn ska se ut.

Vårdnadsbidraget stärker föräldrarnas valfrihet bland annat genom att det ger möjlighet att kombinera förvärvsarbete med mer tid med barnen. Särskilt i Stockholm som har en hög förvärvsfrekvens kan vårdnadsbidraget vara ett välkommet stöd i en vardag där det är svårt för småbarnsföräldrar att få tiden att räcka till.

Det är rimligt att anta att en del föräldrar kommer att använda sig av vårdnadsbidraget i kombination med förvärvsarbete och förskoleplats. Vårdnadsbidraget utgör på det sättet ett komplement till förskolan för de föräldrar som så önskar. Mer tid för barn och förälder att vara tillsammans kombinerat med den

goda pedagogiska verksamhet som bedrivs i förskolan är resultatet av en politik som ser både till barnens bästa och till föräldrarnas livsvillkor.

Det finns här skäl att erinra om att regeringen aviserat reformer på förskolans område som innebär ytterligare förstärkning av pedagogiken inom förskolan.

Stadsdelsnämnderna ska ansvara för att informera, besluta om samt betala ut vårdnadsbidrag. Information om möjligheten till vårdnadsbidrag ska ges på motsvarande sätt som information om övrig offentligt finansierad barnomsorg. Detta med beaktande av skyldigheten att anvisa plats i förskola till barn som av fysiska, psykiska eller andra skäl behöver särskilt stöd i sin utveckling, om inte barnets behov av sådant stöd tillgodoses på annat sätt, enligt 2 kap. 9 § skollagen. Riktlinjer ska utarbetas av stadsledningskontoret. Beslut om att införa kommunalt vårdnadsbidrag i Stockholm innebär inga förändringar av barnomsorgsgarantin.

Stadsledningskontoret bedömer att det i nuläget är svårt att bedöma kostnader för vårdnadsbidraget. Utifrån en undersökning genomförd av utrednings- och statistikkontoret kan jag konstatera att det är en relativt stor andel av stadens föräldrar som kan tänka sig att utnyttja vårdnadsbidraget. Stadsdelsnämndernas budget ska justeras för utbetalda vårdnadsbidrag efter särskild redovisning. Vårdnadsbidraget finansieras av centralt avsatta medel i 2008 års budget. Under våren utreds de administrativa rutiner, införande av e-tjänst för att underlätta valmöjligheten, säkrade rutiner för utbetalningar av vårdnadsbidraget m.m. Stadsledningskontoret bör noga följa vårdnadsbidragets utveckling.

Bilaga

Reservationer m.m.

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation anfördes av borgarråden *Carin Jämtin* och *Roger Mogert* (båda s) enligt följande.

Vi föreslår borgarrådsberedningen föreslå kommunstyrelsen besluta följande.

1. Avslå borgarrådets förslag till beslut.
2. Därutöver anför följande.

Vi motsätter oss att vårdnadsbidrag införs i Stockholm. Dels finns det flera starka skäl att ej införa vårdnadsbidraget, dels är ärendet om vårdnadsbidraget är undermåligt berett och konsekvenserna av införande av ett vårdnadsbidrag är svåra att överblicka.

Trots att vårdnadsbidrag har införts på försök på några håll nämns inte dessa och vilka lärdomar man har dragit av dessa försök. Stadsledningskontoret nämner själva att de har stora svårigheter att överblicka vilka kostnader för kommunen som vårdnadsbidraget kommer att innebära. Enligt Riksdagens Utredningstjänst kan vårdnadsbidraget komma att kosta mellan 125-143 miljoner kronor enbart i Stockholms Stad. Många stadsdelar påpekar också i sina remissvar att kostnaderna för att administrera vårdnadsbidraget kommer att leda till ökade kostnader. Det är med andra ord svårt att se vad den reella kostnaden för ett vårdnadsbidrag kommer att bli. Att fatta beslut på ett sådant underlag är slarvigt och oseriöst och ett ansvarslost spel med skattebetalarnas pengar.

När de ekonomiska konsekvenserna är så svåra att överblicka vore det klokt av staden att ta sitt ansvar och fortsätta utredningen kring frågan om vårdnadsbidraget reella kostnad. Det finns inget som hindrar ett noggrant förberedande arbete och ett senare införande av vårdnadsbidraget. De 35 miljoner kronor som finns avsatta för vårdnadsbidraget kan då användas till verksamheter som är i stort behov av ekonomiskt tillskott, t ex stadens gymnasieskolor.

Vårdnadsbidraget är inte barnvänligt. I praktiken innebär införande av ett vårdnadsbidrag motarbetande av barns rätt till båda föräldrarna och till en pedagogisk utveckling likvärdig andra barns. Förskolans roll i det fortsatta lärandet är viktig, och det är i förskolan man har möjlighet att lägga en bra grund för barnets fortsatta skolgång och det är i år i förskolan vi kan utplåna orättvisa skillnader i barnens förutsättningar. För barn med annan bakgrund än svensk är förskolan ett viktigt instrument såväl i inläringen av svenska som i kontakten med det svenska samhället.

Samtidigt drar det resurser från kommunens verksamhet och därmed från förskolverksamheten vilket riskerar till att barngrupperna storlek ökar ytterligare. Om det blir så, som Stadsledningskontoret förutspår, att många föräldrar väljer att kombinera ett halvtids vårdnadsbidrag med halvtids förskola kommer det att leda till ökade kostnader för stadens förskolor. Att planera utifrån att fler barn kommer att vara i förskolan halvtid kommer att leda till att platser inte kan fyllas upp och erbjudas andra, samtidigt som de står tomma halva tiden.

Ett vårdnadsbidrag kommer att föra människor längre från arbetsmarknaden. Grunden för ett jämlikt och jämställt samhälle med höga välfärdsambitioner är människors arbete. Men arbetslinjen handlar också om individens frihet, möjligheten att kunna försörja sig och sin familj. Vårdnadsbidraget innebär ett riktat bidrag som både i teorin och i praktiken används för att människor inte ska arbeta och riskerar att grupper som redan idag står långt från arbetsmarknaden förs ännu längre bort från den samma. Den borgerliga majoriteten vill dessutom inrätta ett vårdnadsbidrag för deltid. Det vill säga att man ges möjlighet att gå ner till deltidsarbete med hjälp av ett halvt

vårdnadsbidrag. Med andra ord saknar vårdnadsbidraget, till skillnad från föräldraförsäkringen, koppling till arbete och utveckling. Den borgerliga majoriteten väljer genom vårdnadsbidraget att prioritera bidrag framför arbete.

Sverige har under många år framöver en demografiskutveckling där färre ska försörja fler. Om vårdnadsbidraget införs riskerar det att leda till att färre arbetar, att arbetslinjen urholkas och ett minskat skatteunderlag för att finansiera vår gemensamma välfärd.

Vårdnadsbidraget minskar jämställdheten i samhället. De exempel som finns där vårdnadsbidrag använts visar att det så gott som enbart är kvinnor som är mottagare av vårdnadsbidrag (i Norge var mottagarna till 96 procent kvinnor och i Nacka var 63 av 66 sökande kvinnor år 2006). Dessa får en lägre livsinkomst än om de skulle arbeta och förvärrar situationen på en redan idag ojämsställd arbetsmarknad där kvinnor kommer längre från arbetsmarknaden. Vi vill istället se ett jämställt uttag av föräldraförsäkringen.

Reservation anfördes av borgarrådet *Yvonne Ruwaida* (mp) enligt följande.

Jag föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta att

1. återremittera förslaget om vårdnadsbidrag i Stockholms stad
2. därutöver anför följande:

Grundtanken att barn och föräldrar kan få mer tid tillsammans är positiv. Ett bra samhälle ska kunna tillgodose sådana grundläggande mänskliga värden. Många småbarnsföräldrar upplever stark stress över att de inte i den utsträckning de vill kan vara tillsammans med barnen under de viktiga småbarnsåren.

Miljöpartiet har flera egna förslag på barntidsreformer. I Stockholm har vi föreslagit att man ska kunna vara kommunal dagbarnvårdare åt egna barn, liksom ett tvåfamiljssystem där föräldrarna delar på barnomsorgen. På riksplanet finns förslag om barntid, att föräldrar som går ner i arbetstid till 75 procent ska kunna ersättas med 2500 kronor i månaden för förlorad arbetsinkomst.

Det nu föreliggande förslaget om vårdnadsbidrag har flera problem som behöver utredas noggrannare. Till exempel är vårdnadsbidraget inte pensionsgrundande, och ersättningsnivån är alldeles för låg. Varför har man inte i ärendets beredning redovisat resultaten från andra platser där man infört vårdnadsbidrag? Att fatta beslut på underlag som inte tagit med dessa erfarenheter är inte godtagbart.

Jämställdhet

Erfarenheter från Norge och Nacka visar att omkring 95 procent av dem som sökte vårdnadsbidrag är kvinnor. Men barn har rätt till båda sina föräldrar, och det är viktigt att en barntidsreform är utformad så att den gynnar ökad jämställdhet. Något som skulle behöva undersökas ytterligare är möjligheterna att vårdnadsbidraget till exempel delas lika (kvoterats) mellan föräldrarna.

Som förslaget nu är utformat ska vårdnadshavare bo och vara folkbokförda tillsammans med barnet för att ha rätt till vårdnadsbidrag. Efter anmälan av båda kan vårdnadsbidraget då betalas ut med hälften till vardera vårdnadshavaren. Här behövs ett förtydligande om huruvida undantag ska kunna medges i fall då ena föräldern är folkbokförd på annan adress trots att föräldrarna har gemensam vårdnad.

Tillämpning

Många frågor om hur tillämpningen av vårdnadsbidraget ska gå till är ännu obesvarade. Vid uttag av halvt vårdnadsbidrag ska det enligt förslaget vara möjligt att barnet deltar i förskola upp till 25 timmar per vecka. Hur kan då dessa timmar förläggas? Ska de spridas över hela veckan eller kan de förläggas till några dagar? Är det valfritt vilka tider på dagen eller ska det vara inom vissa klockslag? Kan man ta ut vårdnadsbidrag på helg? Vad händer med barnets köplats om föräldrarna avstår en förskoleplats till förmån för vårdnadsbidrag och sedan vill ha platsen tillbaka?

Det är viktigt att det finns tydliga riktlinjer för tillämpningen. Ett förtydligande behövs också när det gäller deltidstaxa i förskolan. De som i dag betalar deltidstaxa har rätt att ha barnet i förskolan upp till 30 timmar i veckan. Ska samma deltidstaxa gälla även då halvt vårdnadsbidrag kombineras med max 25 timmars förskola?

Valfrihet

I sitt förslag skriver stadsledningskontoret att ”Vårdnadshavaren bestämmer hur vårdnadsbidraget används, till exempel för att kompensera egna arbetsinkomster, annan privat anordnad barnomsorg eller hjälp med barnpassning”. Det blir i praktiken alltså fullt möjligt att båda föräldrar arbetar heltid och använder vårdnadsbidraget för att skaffa hjälp med barnpassning. Detta kan omöjligt vara i överensstämmelse med vårdnadsbidragets syfte att ge föräldrar möjlighet att tillbringa mer tid med sina barn. Barnen riskerar att i värsta fall varken få mer tid med sina föräldrar eller den pedagogiska och sociala utveckling som förskolan kan ge. Utformningen måste ses över ytterligare i detta avseende.

Ersättningsnivån

Ersättningen på 3000 kronor i månaden är alldeles för låg för att andra än de mest välbeställda ska kunna utnyttja det, det vill säga de som kan leva på bara den enes inkomster. Knappast kommer heller några ensamstående föräldrar att ha ekonomisk möjlighet att ta ut vårdnadsbidraget. Ersättningsnivån behöver därför analyseras ytterligare med utgångspunkt att den bör höjas.

Pension mm

Enligt förslaget kan vårdnadsbidrag inte kombineras med bland annat föräldraförsäkring för barnet eller syskon, arbetslöshetsersättning, introduktionsersättning för flyktingar, sjuk- och aktivitetsersättning och ålderspension. Vårdnadsbidraget är heller inte pensionsgrundande, hur kan kommunen utforma förslaget så att det blir det?

Förskoleschablonen

I dag är schablonen för förskolebarn mellan ett och tre år 10 429 kronor i månaden. Med införandet av vårdnadsbidrag finns alltså en möjlighet att kommunen kommer att göra stora besparingar, om många väljer att ta sina barn ur förskolan mot ett vårdnadsbidrag på 3000 kronor. Varför redovisar kommunen inte vilka besparingar det kan bli om ett visst antal barn lämnar förskolan? Å andra sidan riskerar kommunen att förlora skatteintäkter om föräldrar stannar hemma med barn i stället för att arbeta – någon form av kostnadsanalys hade därför varit på sin plats.

Som Norrmalms stadsdelsnämnd påpekar framgår det inte av förslaget hur förskoleschablonen till de kommunala och enskilt drivna förskolorna kommer att påverkas av att vårdnadsbidrag införs. I nuvarande resursfördelningssystem utgår en och samma ersättning till förskolorna oavsett om barnen är inskrivna på hel- eller deltid. Detta har underlättat verksamhetsplaneringen och effektiviserat administrationen. Staden måste klargöra om införandet av vårdnadsbidrag på sikt kommer att påverka resursfördelningssystemet.

Sammantaget är alldeles för många frågor obesvarade för att vårdnadsbidrag ska kunna införas samtidigt med lagen den 1 juli 2008.

Reservation anfördes av borgarrådet *Ann-Margarethe Livh* (v) enligt följande.

Jag föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta följande

1. Avslå införandet av vårdnadsbidrag i Stockholms stad.
2. Därutöver vill vi framföra följande.

Vårdnadsbidraget är ett av de mest bakåttävande, kvinnofientliga och barnfientliga politiska beslut som har fattats i Sveriges riksdag på många år. Man motverkar barns rättigheter till båda föräldrarna och en pedagogisk utveckling som är likvärdig för alla barn.

Erfarenheterna från Norge och Finland har också visat att vårdnadsbidraget är en tydlig kvinnofälla, särskilt för unga kvinnor, deltidsarbetande arbetarkvinnor med låg lön samt för kvinnor som på grund av invandring från länder utanför Europa inte har etablerat sig på arbetsmarknaden. Nästan alla som utnyttjat vårdnadsbidraget i dessa länder är kvinnor.

I Stockholm har kvinnor i innerstaden dubbelt så hög förvärvsfrekvens jämfört med kvinnor i exempelvis Rinkeby. Även kvinnor i Kista, Spånga-Tensta och Skärholmen har markant lägre förvärvsfrekvens jämfört med innerstaden. En del väljer kanske ett vårdnadsbidrag när de ändå har svårt att få ett arbete, vilket ytterligare försvagar deras position på arbetsmarknaden. Denna farhåga framkommer även i remissvaren.

Vi är starkt oroade över den ökade segregation som vårdnadsbidraget skulle innebära för barnen i Stockholm, utifrån de dystra erfarenheterna från Norge där barn med

invandrade föräldrar fått försämrade livsvillkor genom att de missat att lära sig norska i förskolan.

Flera remissinstanser pekar på möjliga negativa konsekvenser när barnen vistas kortare tid eller helt uteblir från förskolan. Rinkeby-Kista stadsdelsförvaltning tar upp att förskolan är den enda kontinuerliga kontakten till det svenska samhället för många familjer. Södermalms stadsdelsförvaltning pekar på att barn i riskzonen inte får ta del av den pedagogiska verksamheten och inte upptäcks vid låg ålder så att adekvata insatser kan sättas in.

I Stockholm varierar redan idag inskrivningsgraden i förskolan i olika stadsdelar, vilket innebär att många barn inte får del av språkutvecklande verksamhet förrän i skolan. Barn som inte har svenska som modersmål och inte går i förskolan halkar efter i skolan redan från första början. Barns läs- och skrivförmåga och matematikkunskaper är enligt flera undersökningar bättre för barn som gått i förskola jämfört med andra barn. De mycket stora skillnaderna i skolan kommer att förstärkas av ett vårdnadsbidrag, som är ett hot mot det livslånga lärandet.

Om majoriteten verkligen menar allvar med att barn till yrkesarbetande föräldrar ska kunna tillbringa mer tid med sina föräldrar, borde man snarast ändra riktlinjerna för ekonomiskt bistånd, där krav nu kan ställas på småbarnsföräldrar att söka arbete i hela Mälardalen.

Dessutom missgynnas ensamstående kvinnor som inte har råd att ta ut vårdnadsbidraget om de inte har ett kapital. Bidraget gynnar endast välbeställda familjer som har råd att trappa ned på arbetstiden, sätta in bidraget på barnens sparkonto eller de som redan idag har råd att anlita privata barnflickor och nu får bidrag för att betala deras lön.

En individualiserad och utökad föräldraförsäkring är kombinerat med mindre barngrupper i förskolan vida överlägset vårdnadsbidraget, om man som vänsterpartiet vill utjämna skillnaderna i barns uppväxtvillkor och samtidigt öka jämställdheten och barnfamiljernas frihet

Föräldraförsäkringen bör delas helt lika mellan föräldrarna, vilket skulle ge barnen tillgång till båda föräldrarna och kraftigt stärka kvinnornas ställning på arbetsmarknaden. Föräldrapenningen kan tas ut både på heltid, halvtid och på flera andra sätt och kombineras med deltid och förskoleplats och ger därför föräldrar en stor frihet att välja vad som passar bäst. Även om föräldrapenningen tas ut på halvtid skulle den ge en bättre ersättning än vårdnadsbidraget.

I remissvaren kan vi se att det finns en rad obesvarade frågor, vilket visar att vårdnadsbidraget forceras fram utan att anvisningar och rutiner är framtagna i god tid före införandet. Inga garantier lämnas för att ge stadsdelsnämnderna full kompensation för alla de kostnader som vårdnadsbidraget kommer att medföra. Inte heller beaktas de ökade kostnader som kan bli följden av ett ökat behov av öppna förskolor och parker när fler barn är hemma på dagarna.

Därutöver framkommer farhågor för att kostnaderna ökar utan att vi får fler förskoleplatser om antalet deltidsbarn ökar i kombination med vårdnadsbidrag. Det framförs även oro för att den pedagogiska verksamheten kan påverkas negativt av ett ökat antal

deltidsbarn och av införandet av ett nytt tidsbegrepp vid sidan om det befintliga deltidssvtalet.

Det finns skäl att vara orolig för att vårdnadsbidraget tas som förevändning att minska satsningarna på förskolan. I Stockholms stads budget för år 2008 har majoriteten avsatt 35 mnkr för vårdnadsbidraget. Med helårseffekt blir det 70 mnkr, vilket räcker både till att freda förskolan från nedskärningarna under 2008 på över 30 mnkr, minska barngruppernas storlek och återinföra den avgiftsfria månaden i förskolan.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår kommunfullmäktige besluta följande

1. Vårdnadsbidrag införs i Stockholms stad från och med den 1 juli 2008 i enlighet med vad som anförs i detta utlåtande, förutsatt att lagen om kommunalt vårdnadsbidrag har trätt i kraft.
2. Stadsdelsnämnderna får i uppdrag att besluta om och utbetala vårdnadsbidrag till föräldrar som har rätt till sådant, i enlighet med vad som anges i lagen om kommunalt vårdnadsbidrag och vad som anges i detta utlåtande.
3. Vårdnadsbidraget finansieras ur *Kommunfullmäktige m.m. Central medelsreserv: 3. Till kommunstyrelsens förfogande för prestationsförändringar* i 2008 års budget.
4. Stadsdelsnämndernas budget justeras i tertialrapport 2 och i bokslut med årsredovisningen för 2008 för utbetalda vårdnadsbidrag efter särskild redovisning.
5. Kommunstyrelsen ges i uppdrag att justera reglementet för stadsdelsnämnderna med anledning av införandet av vårdnadsbidrag.

Kommunstyrelsen beslutar för egen del, under förutsättning att kommunfullmäktige beslutar enligt ovan, följande

Stadsledningskontoret ges i uppdrag att utforma riktlinjer för vårdnadsbidrag i Stockholms stad.

Stockholm den 28 maj 2008

På kommunstyrelsens vägnar:
STEN NORDIN

Anette Otteborn

Reservation anfördes av *Carin Jämtin, Malte Sigemalm, Abdo Goriya* och *Kersti Py Börjeson* (alla s) med hänvisning till reservationen av (s) i borgarrådsberedningen.

Reservation anfördes av *Stefan Nilsson* (mp) med hänvisning till reservationen av (mp) i borgarrådsberedningen.

Reservation anfördes av *Ann-Margarethe Livh* (v) med hänvisning till reservationen av (v) i borgarrådsberedningen.

Ersättaryttrande gjordes av *Per Ankersjö* (c) enligt följande.

Vårdnadsbidraget ska inte ses som en enskild företeelse, utan som en del av alliansregeringens familjepolitiska reform. Tillsammans med barnomsorgspengen står vårdnadsbidraget för valfrihet. En annan ytterst viktig del av reformen är jämställdhetsbonusen. Sammantaget står reformen för en modern och jämställd syn på familjepolitiken där medborgarna ges större möjlighet att välja lösningar som passar den egna familjens behov.

Centerpartiet har i sin budgetreservation föreslagit att Stockholm ska vänta till 2009 med att införa vårdnadsbidraget. Anledningen till detta är att det råder osäkerhet kring vilka ekonomiska konsekvenser vårdnadsbidraget för med sig för staden. Vi tänker inte rösta emot förslaget när det nu genomförs till halvårsskiftet men uppmanar finansborgarrådet och stadsledningskontoret att noga bevaka och följa upp den ekonomiska utvecklingen avseende vårdnadsbidraget.

ÄRENDET

Kommunfullmäktige har beslutat att vårdnadsbidrag ska införas i Stockholms stad den 1 juli 2008. Grunden för vårdnadsbidragets utformning i Stockholm är reglerna i den kommande lagen om kommunalt vårdnadsbidrag.

När den nya lagen träder i kraft kan kommunerna besluta att föräldrar med barn som fyllt ett men inte tre år kan få vårdnadsbidrag med 3 000 kr per månad och barn. Vid ett helt bidrag deltar barnet inte i offentligt finansierad förskoleverksamhet och vid halvt bidrag kan barnet delta högst 25 timmar i veckan och deltidsavgift betalas.

Enligt förslaget kan vårdnadsbidraget inte kombineras med bland annat föräldraförsäkring för barnet eller syskon, arbetslöshetsersättning, introduktionsersättning för flyktingar, sjuk- och aktivitetsersättning samt ålderspension.

Stadsledningskontoret bedömer att det i nuläget är svårt att bedöma kostnader för vårdnadsbidraget. Stadsdelsnämndernas budget justeras för utbetalda vårdnadsbidrag efter särskild redovisning. Vårdnadsbidraget finansieras av avsatta medel i 2008 års budget.

Stadsdelsnämnderna föreslås ansvara för att informera, besluta om samt betala ut vårdnadsbidraget med beaktande av skollagens regler.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 27 februari 2008 har i huvudsak följande lydelse.

Regeringen förväntas besluta om en ny lag, lag om kommunalt vårdnadsbidrag, som träder i kraft den 1 juli 2008. Kommun kan besluta att föräldrar med barn som fyllt ett men inte tre år kan få vårdnadsbidrag med 3 000 kronor per månad obeskattat och att det kan trappas av i förhållande till den tid barnet nyttjar offentligt finansierad förskoleverksamhet.

Kommunfullmäktige har beslutat att vårdnadsbidrag ska införas i Stockholm den 1 juli 2008. Stadsledningskontoret föreslår att vårdnadsbidraget får tas ut helt eller halvt, 3 000 kronor respektive 1 500 kronor per månad och barn. Vid helt bidrag deltar barnet inte i offentligt finansierad förskoleverksamhet och vid halvt bidrag kan barnet delta högst 25 timmar i veckan och deltidsavgift betalas. Stadsdelsnämnderna föreslås ansvara för att informera och besluta om samt betala ut vårdnadsbidraget med beaktande av skollagens regler.

Stadsledningskontoret bedömer det i nuläget svårt att bedöma kostnader för vårdnadsbidrag. Stadsdelsnämndernas budget justeras för utbetalda vårdnadsbidrag efter

särskild redovisning. Vårdnadsbidraget finansieras genom avsatta medel i 2008 års budget.

Bakgrund

Regeringen har i promemorian Vårdnadsbidrag Familjepolitisk reform S2007/10526/SF föreslagit en lag som ger kommunerna möjlighet att införa, finansiera och administrera vårdnadsbidrag. Lagen om kommunalt vårdnadsbidrag och förändringar i bland annat lagen om allmän försäkring och föräldraledighetslagen föreslås träda i kraft den 1 juli 2008. Förslaget är att vårdnadsbidraget gäller för barn som fyllt ett men inte tre år. Huvudsyftet är att det ska räknas av mot offentligt utnyttjade barnomsorg. Bidraget föreslås vara 3 000 kronor per månad obeskattat och kan trappas av i förhållande till den tid barnet nyttjar offentligt finansierad förskoleverksamhet. Om vårdnadsbidraget sägs upp får inte nytt bidrag utbetalas för samma barn förrän efter 120 dagar. Enligt förslaget kan vårdnadsbidrag inte kombineras med bland annat föräldraförsäkring för barnet eller syskon, arbetslöshetsersättning, introduktionsersättning för flyktingar, sjuk- och aktivitetsersättning och ålderspension.

Kommunstyrelsen behandlade den 23 januari 2008 (promemoria 2008:21) stadens yttrande till socialdepartementet över promemorian Vårdnadsbidrag Familjepolitisk reform. I stadens yttrande anføres att vårdnadsbidraget stärker föräldrarnas valfrihet genom möjligheten att kombinera förvärvsarbete med mer tid för barnen. Det är rimligt att anta att många föräldrar kommer att använda sig av vårdnadsbidraget i kombination med förvärvsarbete och förskoleplats. Vårdnadsbidraget utgör på detta sätt snarare ett komplement till förskoleverksamheten för de föräldrar som så önskar. Personlig omvårdnad och kärlek i hemmet och pedagogik och socialisering i förskolan är båda nödvändiga för ett barns utveckling. Möjligheten att kombinera vårdnadsbidraget med förskoleplats är således positiv. Det medför dock, som stadsledningskontoret påpekar, svårigheter att uppskatta vårdnadsbidraget fulla ekonomiska konsekvenser för staden.

Ärendets beredning

Detta ärende har utarbetats inom stadsledningskontorets finansavdelning i samråd med juridiska avdelningen. Samråd har också skett med representanter från stadsdelsförvaltningarna och utbildningsförvaltningen. Utrednings- och statistikkontoret (USK) har på uppdrag av stadsledningskontoret undersökt efterfrågan på vårdnadsbidrag.

Stadsledningskontorets synpunkter och förslag

Kommunfullmäktige har i budget för 2008 beslutat att vårdnadsbidrag ska införas den 1 juli 2008. Grunden för vårdnadsbidragets utformning i Stockholms stad är reglerna i den kommande lagen om kommunalt vårdnadsbidrag. Under våren 2008 utreds de administrativa rutinerna, införande av så kallad e-tjänst, kontroll gentemot andra bidrag och ersättningar, säkrade rutiner för utbetalning av vårdnadsbidrag m.m. Den databaserade verksamhetssystemet för barnomsorg och skola, BoSko, kommer att användas även för vårdnadsbidraget.

Vårdnadsbidrag kan tas ut för barn som fyllt ett men inte tre år. Det kan inte kombineras med andra ersättningar såsom anges i kommande lag om kommunalt vårdnadsbidrag. Föräldern bestämmer hur vårdnadsbidraget används, t ex för att kompen-

sera egna arbetsinkomster, annan privat anordnad barnomsorg eller hjälp med barnpassning. Stadsledningskontoret föreslår att vårdnadsbidraget får tas ut helt eller halvt, 3 000 kronor respektive 1 500 kronor per barn. Helt vårdnadsbidrag förutsätter att barnet inte deltar i offentligt finansierad förskoleverksamhet. Vid halvt vårdnadsbidrag får barnet delta i offentligt finansierad förskoleverksamhet högst 25 timmar i veckan. Om barnet deltar i förskoleverksamhet halv tid, upp till 25 timmar i veckan, betalas deltidsgift.

Stadsdelsnämnderna föreslås ansvara för att informera och besluta om samt betala ut vårdnadsbidrag. Information om möjligheten till vårdnadsbidrag ska ges på motsvarande sätt som information om övrig offentligt finansierad förskoleverksamhet. Detta med beaktande av skyldigheten att anvisa plats i förskola till barn som av fysiska, psykiska eller andra skäl behöver särskilt stöd i sin utveckling, om inte barnets behov av sådant stöd tillgodoses på annat sätt, enligt 2 kap 9 § skollagen.

Beslut om att införa kommunalt vårdnadsbidrag i Stockholm innebär inga förändringar av barnomsorgsgarantin. Garantin innebär att barn ska erbjudas plats inom tre månader från det att ansökan om plats inkommit. Även skollagens regler om kommunens skyldighet att tillhandahålla förskoleverksamhet av god kvalitet gäller.

USK har undersökt huruvida föräldrar i staden kommer använda vårdnadsbidraget och i vilket grad det påverkar barnens tid i offentligt finansierad förskoleverksamhet. 500 slumpmässigt utvalda av de närmare 36 000 föräldrar med barn i aktuell ålder har ingått i undersökningen. 337 föräldrar svarade på frågorna i enkäten, vilket var en svarsfrekvens på 69 procent. Generellt gäller att många efterfrågat mer information för att kunna svara på frågorna, vilket inte varit möjligt att ge på grund av att lagen inte trätt i kraft. Svaren visar att 22 procent kan absolut tänka sig att utnyttja vårdnadsbidraget och 26 procent att de kanske kan tänka sig att utnyttja bidraget.

Stadsledningskontoret kan konstatera att det är en relativt stor andel av stadens föräldrar som kan tänka sig att utnyttja vårdnadsbidraget. Det är dock inte möjligt att dra slutsatser om omfattningen i tid, hel eller halvt vårdnadsbidrag eller antal månader som vårdnadsbidraget kommer att utnyttjas utifrån undersökningen. Stadsledningskontoret bedömer därför att det i nuläget inte är möjligt att beräkna stadens kostnader för vårdnadsbidrag och hur detta påverkar efterfrågan på förskoleverksamhet. Stadsledningskontoret kommer därför noga att följa utvecklingen.

Under 2008 ersätts stadsdelsnämnderna för utbetalda vårdnadsbidrag. Stadsdelsnämndernas budget justeras i tertialrapport 2 och i bokslut med årsredovisningen för 2008 för utbetalda vårdnadsbidrag efter särskild redovisning. Detta finansieras ur Kommunfullmäktige m.m. Central medelsreserv: 3. Till kommunstyrelsens förfogande för prestationsförändringar i 2008 års budget. Stadsledningskontoret avser att i förslag till budget för 2009 förslå hur pengar för vårdnadsbidraget ska fördelas till stadsdelsnämnderna för kommande år.

Stadsledningskontoret har under våren förberett vårdnadsbidragets utformning i Stockholms stad. En viktig utgångspunkt är hur den nya lagen om kommunalt vårdnadsbidrag utformas samt skollagens regler om förskoleverksamhet. Stadsledningskontoret avser att följa vårdnadsbidragets utveckling. Främst kostnaderna, hur det

används samt konsekvenserna för förskoleverksamheten ur såväl pedagogisk som ekonomisk synpunkt för att därefter återkomma med förslag till riktlinjer för vårdnadsbidraget och vid behov anpassa andra riktlinjer, till exempel för ekonomiskt bistånd.

Stadsledningskontoret föreslår att kommunstyrelsen beslutar att ge stadsledningskontoret i uppdrag att utforma riktlinjer för vårdnadsbidrag i Stockholms stad. Kommunstyrelsen föreslås vidare föreslå kommunfullmäktige besluta om att införa vårdnadsbidrag i Stockholms stad från och med den 1 juli 2008 i enlighet med vad som anges i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande, förutsatt att lagen om kommunalt vårdnadsbidrag har trätt i kraft. Stadsdelsnämnderna får i uppdrag att besluta om och utbetala vårdnadsbidrag till föräldrar som har rätt till sådant i enlighet med vad som anges i lagen om kommunalt vårdnadsbidrag och vad som anges i detta tjänsteutlåtande. Stadsdelsnämndernas reglemente kompletteras med ansvaret för att besluta om och betala ut vårdnadsbidrag.

BREDNING

Ärendet har utarbetats av stadsledningskontoret. Ärendet har därefter skickats på remiss till samtliga stadsdelsnämnder.

Innehållsförteckning

Sid

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd

Östermalms stadsdelsnämnd

Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd

Skärholmens stadsdelsnämnd

Älvsjö stadsdelsnämnd

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd

Farsta stadsdelsnämnd

Södermalms stadsdelsnämnd

Norrmalms stadsdelsnämnd

Skarpnäcks stadsdelsnämnd

Kungsholmens stadsdelsnämnd

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd

Bromma stadsdelsnämnd

Spånga-Tensta stadsdelsnämnd

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 27 mars 2008 att godkänna och översända förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Reservation mot beslutet anfördes av vice ordföranden Jan Wallman m.fl. (s) och ledamoten Kjell Marténg (v) med hänsyn till eget förslag, *bilaga*.

Ersättaryttrande gjordes av Fredrik Möller (kd) som anmälde att han instämmer i majoritetens beslut till yttrande.

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 7 mars 2008 har i huvudsak följande lydelse.

Kommunfullmäktige har i budget för 2008 beslutat att vårdnadsbidrag ska införas den 1 juli 2008. I ärendet redovisas hur vårdnadsbidraget föreslås utformas och handläggas. Vårdnadsbidrag kan tas ut för barn som fyllt ett men inte tre år. Det kan inte kombineras med andra ersättningar såsom anges i kommande lag om kommunalt vårdnadsbidrag. Stadsdelsnämnderna föreslås ansvara för att informera och besluta om samt betala ut vårdnadsbidrag. Förvaltningen lämnar synpunkter på remissen, bl.a. önskas förtydligande i regelverket samt handledning och stöd från centralt håll för handläggare av vårdnadsbidraget vid införandet.

Ärendets beredning

Detta ärende har beretts inom förskoleavdelningen. Avdelningens chef har medverkat i en arbetsgrupp som utformat förslaget till hantering. Information om ärendet lämnades till fackliga representanter 08-03-11, enligt MBL §19.

Bakgrund

Regeringen har i promemorian Vårdnadsbidrag Familjepolitisk reform S2007/10526/SF föreslagit en lag som ger kommunerna möjlighet att införa, finansiera och administrera vårdnadsbidrag. Lagen om kommunalt vårdnadsbidrag och förändringar i bland annat lagen om allmän försäkring och föräldraledighetslagen föreslås träda i kraft den 1 juli 2008.

Kommunfullmäktige har i budget för 2008 beslutat att vårdnadsbidrag ska införas den 1 juli 2008.

Förslag på hur Stockholm stad skall hantera vårdnadsbidraget har arbetats fram av stadsledningskontorets finansavdelning i samråd med juridiska avdelningen. Samråd har också skett med representanter från stadsdelsförvaltningarna och utbildningsförvaltningen.

Kommunstyrelsens förslag till hantering av vårdnadsbidrag i Stockholm

Grunden för vårdnadsbidragets utformning i Stockholms stad är reglerna i den kommande lagen om kommunalt vårdnadsbidrag. Under våren 2008 utreds de administrativa rutinerna, införande av så kallad e-tjänst, kontroll gentemot andra bidrag och ersättningar, säkrade rutiner för utbetalning av vårdnadsbidrag m.m. Den databaserade verksamhetssystemet för barnomsorg och skola, BoSko, kommer att användas även för vårdnadsbidraget.

Vårdnadsbidrag kan tas ut för barn som fyllt ett men inte tre år. Det kan inte kombineras med andra ersättningar såsom anges i kommande lag om kommunalt vårdnadsbidrag. Föräldern bestämmer hur vårdnadsbidraget används, t ex för att kompensera egna arbetsinkomster, annan privat anordnad barnomsorg eller hjälp med barnpassning. Stadsledningskontoret föreslår att vårdnadsbidraget får tas ut helt eller halvt, 3 000 kronor respektive 1 500 kronor per barn. Helt vårdnadsbidrag förutsätter att barnet inte deltar i offentligt finansierad förskoleverksamhet. Vid halvt vårdnadsbidrag får barnet delta i offentligt finansierad förskoleverksamhet högst 25 timmar i veckan. Om barnet deltar i förskoleverksamhet halv tid, upp till 25 timmar i veckan, betalas deltidsavgift.

Stadsdelsnämnderna föreslås ansvara för att informera och besluta om samt betala ut vårdnadsbidrag. Information om möjligheten till vårdnadsbidrag ska ges på motsvarande sätt som information om övrig offentligt finansierad förskoleverksamhet. Detta med beaktande av skyldigheten att anvisa plats i förskola till barn som av fysiska, psykiska eller andra skäl behöver särskilt stöd i sin utveckling, om inte barnets behov av sådant stöd tillgodoses på annat sätt, enligt 2 kap 9§ skollagen.

Stadsledningskontoret avser att följa vårdnadsbidragets utveckling. Främst kostnaderna, hur det används samt konsekvenserna för förskoleverksamheten ur såväl pedagogisk som ekonomisk synpunkt för att därefter återkomma med förslag till riktlinjer för vårdnadsbidraget och vid behov anpassa andra riktlinjer, till exempel för ekonomiskt bistånd.

Förvaltningens synpunkter

Stadsledningskontorets förslag till vårdnadsbidrag kommer sannolikt att ge föräldrar större möjligheter att kombinera barnomsorg och arbete eller minska barnens vistelse-tid på förskolan under de tidiga åren.

Möjligheten att ha barn 25 timmar i förskola och samtidigt åtnjuta halvt vårdnadsbidrag kan bli attraktiv. För förskolan innebär det dock inte någon möjlighet att ta in ytterligare barn i gruppen då barnen trots allt upptar en plats på förskolan. För stadsdelen är risken stor att kostnaderna för barnomsorg ökar men utan att platser på förskolor ökar i samma omfattning. Det är därför bra att stadsledningskontoret följer upp vårdnadsbidragets utveckling vad gäller kostnaderna, hur det används samt konsekvenserna för förskoleverksamheten ur såväl pedagogisk som ekonomisk synpunkt.

Den framtida finansieringen av vårdnadsbidraget efter 2008 är oklar, men förvaltningen vill påtala att administration av bidraget kan innebära merkostnad för stadsdelen. Vårdnadsbidraget kan också bidra till ökat antal frågor från allmänheten.

Många frågor har redan uppkommit kring tillämpningen av vårdnadsbidraget;

Hur kan de här timmarna förläggas? Är det möjligt att förlägga dem till några dagar eller skall de spridas över hela veckan? Är det valfritt när på dagen eller skall det ske inom vissa klockslag? Kan man ta ut vårdnadsbidrag på helg?

Det är av stor vikt att det finns klara och tydliga riktlinjer och tillämpningar av regler för vårdnadsbidrag. Ett förtydligande önskas i hur regelverket ser ut för de barn som kommer vistas på förskolan upp till 25 timmar.

Då genomförandet sker inom kort ser förvaltningen det angeläget att det vid införandet finns tillgång till de förtydligade riktlinjerna och tillämpningarna för vårdnadsbidrag.

Östermalms stadsdelsnämnd

Östermalms stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 17 mars 2008 att godkänna förvaltningens remissvar.

Reservation mot beslutet anfördes av vice ordförande Rolf Lindell m fl (s) och ledamoten Berit Bornecrantz Dias (v) till förmån för eget förslag, *bilaga*.

Särskilt uttalande gjordes av ledamoten Marion Sundqvist (mp), *bilaga*.

Östermalms stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 9 april 2008 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsledningskontorets (SLK) finansavdelning har presenterat ett förslag till riktlinjer för vårdnadsbidrag till föräldrar med barn mellan ett och tre år. Bidraget är antingen helt med 3000 kronor per månad eller halvt med 1500 kronor per månad. Bidraget är skattefritt. Vid helt bidrag får man inte samtidigt använda skattefinansierad barnomsorg. Vid halvt bidrag får man nyttja skattefinansierad barnomsorg max 25 timmar i veckan och betala deltidsavgift.

Förvaltningen är i stort sett positiv till förslaget. Av ekonomiska skäl kan många föräldrar idag inte ägna så mycket tid åt sina barn som de skulle önska och där kan bidraget innebära en förbättring. T ex kan det innebära att föräldrar inte känner sig lika pressade att av ekonomiska skäl placera sitt barn i förskola så fort det fyllt ett år.

För att undvika övertung administration av bidraget är det viktigt med tydliga regler. T ex måste man nog begränsa möjligheterna till alltför kreativa dellösningar. Det är också viktigt att begränsa hur ofta man kan ändra sitt vårdnadsbidrag. Även kontrollen gentemot andra bidrag som t ex a-kassa, föräldrapenning och socialbidrag måste vara säker och enkel.

En gissning är att många föräldrar kommer att använda möjligheten till halvt vårdnadsbidrag 1500 kronor plus förskola max 25 timmar i veckan. Enligt förskolepersonalen vore det önskvärt med en regel att dessa 25 timmar måste tas ut med max fem timmar per dag. Tar man i stället ut tiden under tre dagar med 8-9 timmar per dag och

sedan har barnet hemma resten av veckan försvåras det pedagogiska arbetet och arbetet med att få barngrupperna att fungera på ett bra sätt.

Förvaltningen delar SLK:s bedömning att det idag är svårt att uppskatta vårdnadsbidragets ekonomiska konsekvenser. Troligen kommer kostnaderna att öka pga. att många väljer lösningen med halvt bidrag plus förskola på deltid. Förutom kostnaderna är det även viktigt att följa konsekvenserna ur pedagogisk synpunkt.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom Barn och Ungdom.

Bakgrund

Kommunfullmäktige har beslutat att vårdnadsbidrag ska införas i Stockholm den 1 juli 2008. Förslaget är att vårdnadsbidraget gäller för barn som fyllt ett men inte tre år. Föräldern bestämmer hur vårdnadsbidraget används, t ex för att kompensera egna arbetsinkomster och därigenom kunna ägna mer tid åt sina barn, eller för att finansiera annan privat anordnad barnomsorg t ex barnpassning. Stadsdelsnämnderna föreslås ansvara för att informera och besluta om samt betala ut vårdnadsbidrag. Information om möjligheten till vårdnadsbidrag ska ges på motsvarande sätt som information om övrig offentligt finansierad förskoleverksamhet.

SLK har under våren förberett vårdnadsbidragets utformning i Stockholms stad. Under våren 2008 utreds de administrativa rutinerna, införande av så kallad e-tjänst, kontroll gentemot andra bidrag och ersättningar, säkrade rutiner för utbetalning av vårdnadsbidrag m.m. Den databaserade verksamhetssystemet för barnomsorg och skola, BoSko, kommer att användas även för vårdnadsbidraget.

SLK föreslår att vårdnadsbidraget får tas ut helt med 3000 kronor per månad eller halvt med 1500 kronor per månad. Bidraget är skattefritt. Vid helt vårdnadsbidrag får man inte samtidigt utnyttja skattefinansierad barnomsorg. Vid halvt vårdnadsbidrag kan barnet delta högst 25 timmar i veckan och deltidsavgift betalas.

Förvaltningens synpunkter

Förvaltningen ställer sig i stort sett positiv till vad som anges i SLK:s tjänsteutlåtande. Syftet är att stärka föräldrarnas valfrihet och möjlighet att ägna mer tid åt sina barn. Av ekonomiska skäl kan många föräldrar idag inte ägna så mycket tid åt sina barn som de skulle önska och där kan vårdnadsbidraget kanske innebära en förbättring. T ex kan vårdnadsbidraget kanske innebära att föräldrar inte känner sig lika pressade av rent ekonomiska skäl att placera sitt barn i förskola omedelbart när det fyllt ett år.

Förvaltningen vill därför peka på förtydliganden och kompletteringar som behöver beaktas för att avsedda effekter av förslaget ska kunna åstadkommas. Förvaltningen anser att tydliga rutiner är viktiga och kan bidra till en enhetlig handläggning i staden av hur och när vårdnadsbidrag utnyttjas. Detta kan göra det tydligare för den handläggande personalen vilka handlingsalternativ som finns, vilka rutiner man måste följa samt kunna gå ut och informera om dessa.

Förvaltningen instämmer i SLK:s bedömning att det är rimligt att anta att många föräldrar kommer att använda sig av dellsningen med halvt vårdnadsbidrag och förskola upp till 25 timmar per vecka.

Riktlinjer och rutiner

Förslaget är att vårdnadsbidraget gäller för barn som fyllt ett men inte tre år. Att räkna

dagar och delar av månader för varje barn skulle medföra en ökad arbetsmängd för handläggningen av vårdnadsbidraget. Det bör förtydligas att vårdnadsbidraget betalas ut från och med månaden då barnet fyller ett år eller månaden efter samt fram till och med barnet fyller tre år.

Om vårdnadsbidraget sägs upp får inte nytt bidrag utbetalas för samma barn förrän efter 120 dagar. Av skäl som har framförts i tidigare stycke, bör det förtydligas att uppsägning respektive beslut om nytt bidrag gäller från och med hela månaden och inte kalenderdagar.

Enligt förslaget kan vårdnadsbidrag inte kombineras med andra ersättningar. Förvaltningen delar uppfattningen att rutiner för kontroll gentemot andra bidrag och ersättningar ska vara säkra och enkla. Det är viktigt att rutiner för detta är framtagna i god tid innan förslaget träder i kraft. Det måste vara tydligt om det är vårdnadsbidraget som ska dras in om det visar sig vid kontroll att andra ersättningar utgår.

Vårdnadshavare ska bo och vara folkbokförd tillsammans med barnet. Vårdnadsbidraget kan även efter anmälan av båda vårdnadshavarna betalas ut med hälften till vardera vårdnadshavaren. Det bör förtydligas om undantag från regeln ska medges då föräldrar har gemensam vårdnad om barnet och en av föräldrarna inte är folkbokförd på samma adress som barnet.

Administration och handläggning

Beslut om att införa kommunalt vårdnadsbidrag i Stockholm innebär inga förändringar av barnomsorgsgarantin. Garantin innebär att barn ska erbjudas plats inom tre månader från det att ansökan om plats inkommit. Förslaget ger föräldrar möjlighet att ta ut vårdnadsbidrag i väntan på en förskoleplats. Lediga platser i förskoleverksamheten uppstår kontinuerligt när som helst i en kalendermånad. Det behöver förtydligas vad som gäller om en garantiplats uppstår mitt i en månad samtidigt som vårdnadsbidrag tas ut.

Förslaget ger föräldrar möjligheten att kombinera halvt vårdnadsbidrag med deltid förskoleplats max 25 timmar i veckan. Stadsdelsnämnderna föreslås ansvara för att informera och besluta om samt betala ut vårdnadsbidrag. Förvaltningen instämmer i SLK:s bedömning att det medför svårigheter att uppskatta vårdnadsbidraget fulla ekonomiska konsekvenser. I ett inledningsskede d.v.s. under det första året kommer stadsdelsförvaltningarna att få ökade kostnader för handläggningen av vårdnadsbidraget. Detta bör tas med i beräkningarna av ersättningen till stadsdelsnämnderna.

Förslaget innebär att barnet vid halvt vårdnadsbidrag får delta i offentligt finansierad förskoleverksamhet högst 25 timmar i veckan. Barnet går således hem en timme tidigare än det barn som har rätt till sex timmars vistelse enligt föräldraledighetslagen. Det behöver förtydligas om gällande deltidstaxa ska tillämpas i båda fallen.

Den databaserade verksamhetssystemet för barnomsorg och skola, BoSko, kommer att användas även för vårdnadsbidraget. Förvaltningen delar uppfattningen att det ska vara enkelt att ansöka om vårdnadsbidraget. Förvaltningens erfarenhet är dock att en hög procent av ansökningar via BoSko måste kontrolleras manuellt på grund av att de sökande anger ofullständiga uppgifter. Då förslaget innebär nya och fler arbetsuppgifter för BoSko-handläggaren bör det vara enkelt och effektivt att handlägga vårdnads-

bidraget. E-tjänsten som föreslås förväntas därför vara i säker drift i god tid innan förslaget träder i kraft.

Den pedagogiska verksamheten

SLK bedömer att det i nuläget inte är möjligt att beräkna hur stadens kostnader för vårdnadsbidrag påverkar efterfrågan på förskoleverksamhet. Förutom kostnaderna anser SLK att det även är viktigt att noga följa konsekvenserna för förskoleverksamheten ur pedagogisk synpunkt.

Att delta i den pedagogiska förskolan redan från tidig ålder kan ge stora möjligheter till individuell utveckling. Det ger också en möjlighet att på ett tidigt stadium uppmärksamma barn med särskilt behov av stöd. Vårdnadsbidrag kan innebära att de barn som bäst behöver en förskoleplats inte placeras i förskola. Det blir därför viktigt att följa utvecklingen och konsekvenserna för barn som möter svårigheter tidigt i livet.

SLK föreslår att vårdnadsbidraget får tas ut helt eller halvt. Vid halvt vårdnadsbidrag får barnet delta i offentligt finansierad förskoleverksamhet högst 25 timmar i veckan. Stadens intagnings- och kvargående regler medger idag deltidsvistelse för förskolebarn med nyfött syskon om högst sex timmar per dag. Ett flertal barn med olika vistelsetider på förskolan får inte innebära en sämre tillgång till pedagogisk stimulans för såväl hela barngruppen som de enskilda barnens utveckling.

Förslaget innebär att barn vars förälder uppbär vårdnadsbidrag går hem efter 5 timmars vistelse. Förvaltningens erfarenhet är att sex timmars vistelse enligt föräldraledighetslagen för vård av nyfött syskon, inte alltid efterlevs av föräldrarna som låter barnet vara kvar på förskolan längre än sex timmar. Förvaltningen vill peka på det problematiska i detta och de spänningar i relationen föräldrar -personal som kan bli följden.

Förskolans uppdrag är att erbjuda alla barn en trygg miljö där omsorg, lek, pedagogik och socialisering är nödvändiga för deras utveckling. Förskolans pedagogiska uppdrag förutsätter pedagogisk kontinuitet och få avbrott i samspelet med vuxna och barn. I förskolan skall barnen kunna möta vuxna som har förutsättningar att se varje barns möjligheter och som engagerar sig i samspelet med både det enskilda barnet och barngruppen. Möjligheten att kombinera vårdnadsbidraget med förskoleplats får inte innebära en sämre möjlighet för förskolan att kunna erbjuda barnen en i förhållande till deras ålder och vistelsetid väl avvägd dagsrytm och miljö. Såväl omvårdnad och omsorg som vila och andra aktiviteter skall kunna vägas samman på ett balanserat sätt.

Förvaltningen vill därför instämma i stadsledningskontorets uppfattning att utvecklingen behöver följas upp även ur pedagogiskt synpunkt.

Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd

Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 23 april 2008 att godkänna förvaltningens remissvar.

Reservation anfördes av vice ordförande Abele Hailu m.fl. (s) och Gunilla Buhr m.fl. (mp), *bilaga*.

Reservation anfördes av ledamot Jakob Dencker m.fl. (mp) med hänvisning till eget förslag, *bilaga*.

Rinkeby-Kista stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 10 april 2008 har i huvudsak följande lydelse.

Socialdepartementet har den 7 december 2007 i en promemoria presenterat ett förslag som ger kommunerna möjlighet att från den 1 juli 2008 införa, finansiera och administrera ett kommunalt vårdnadsbidrag. Vårdnadsbidraget kan ges till föräldrar som har barn mellan ett och tre år och får tas ut med helt eller halvt belopp, 3 000 respektive 1500 kronor per månad och barn.

Kommunfullmäktige beslutade i budget för år 2008 att vårdnadsbidraget skall införas från den 1 juli 2008, förutsatt att lagen om kommunalt vårdnadsbidrag trätt i kraft. Stadsdelsnämnderna föreslås ansvara för att informera och besluta om samt att betala ut vårdnadsbidrag. Bidraget ska under år 2008 finansieras ur stadens centrala budget.

Förvaltningen pekar på de konsekvenser som kan uppstå när barnen minskar sin vistelsetid på eller uteblir från förskolan. Förskolan ska komplettera hemmet. Förskolans pedagogiska verksamhet är det första steget i barnets utbildningstrappa. De avsatta medlen i den centrala medelreserven är enbart avsedda för att täcka kostnaderna för de bidragsbelopp som betalas ut av stadsdelsnämnderna. Någon kompensation för det administrativa merarbetet – den administrativa merkostnaden föreslås inte utgå. Eftersom det ännu inte föreligger några anvisningar och det saknas jämförbara handläggningsrutiner, är det svårt att göra en realistisk bedömning av det sannolika merarbetets omfattning och därmed merkostnaderna för stadsdelsnämnderna.

Remissen

Ett av stadsledningskontoret utarbetat tjänsteutlåtande av den 27 februari 2008 har av kommunstyrelsen remitterats för yttrande senast den 25 april 2008 till samtliga stadsdelsnämnder.

Bakgrund

Socialdepartementet har föreslagit en lag som ger kommunerna rätt att införa, finansiera och administrera vårdnadsbidrag. Lagen föreslås träda i kraft den 1 juli 2008. Vårdnadsbidraget gäller för barn som fyllt ett men inte tre år. Föräldrar kan även välja att kombinera ett halvt bidrag med förvärvsarbete och förskoleplats genom att barnet deltar i förskoleverksamhet med högst 25 timmar i veckan eller hjälp med barnpassning på deltid.

Det kan inte kombineras med andra ersättningar t.ex. föräldraförsäkring för barnet eller syskon eller arbetslöshetsersättning. Under år 2008 ersätts stadsdelsnämnderna för utbetalda vårdnadsbidrag ur den centrala medelsreserv som står till kommunstyrelsens förfogande.

I stadsledningskontorets tjänsteutlåtande i ärendet föreslås att kommunstyrelsen beslutar

- att ge stadsledningskontoret i uppdrag att utforma riktlinjer för vårdnadsbidraget
- att föreslå kommunfullmäktige besluta införa vårdnadsbidrag från 1 juli 2008.

Stadsdelsnämnderna föreslås få i uppdrag

- att besluta om vårdnadsbidrag
- att utbetala vårdnadsbidrag
- att kontrollera vårdnadsbidraget gentemot andra bidrag och ersättningar

Förvaltningens synpunkter

Syftet med förslaget om vårdnadsbidrag är att öka föräldrarnas valfrihet. Föräldrar ska med hjälp av bidraget själva kunna välja att få mer tid hemma med barnen eller deltidspåst i förskolan i kombination med förvärvsarbete. En undersökning som genomförs av Utrednings- och statistikkontoret visar att 22 procent av de tillfrågade föräldrarna kan absolut tänka sig och 26 procent att de kanske kan tänka sig att utnyttja vårdnadsbidraget. Av remissen framgår inte vad de övriga drygt 50 procenten av föräldrarna svarat. Undersökningen ger inte heller underlag för att dra slutsatser i vilken omfattning i tid som föräldrarna kan tänka sig att utnyttja bidraget. Inte heller framgår om svarsmönstret skiftar mellan de 14 stadsdelsområdena. Konsekvenserna i de olika områdena blir sannolikt helt skilda om benägenheten att söka vårdnadsbidrag varierar kraftigt.

En majoritet av invånarna i Rinkeby-Kista är utländska medborgare eller är svenska medborgare födda utrikes. Det görs stora insatser för att integrera dessa i det svenska samhället. En av insatserna består i att barnen har en förskoleplats. Förskolan ska komplettera hemmet och dess pedagogiska verksamhet är det första steget i barnets utbildningstrappa. Det innebär också att barnen naturligt kommer i kontakt med det svenska språket och svensk kultur. Förskolan är den enda kontinuerliga kontakten till det svenska samhället för många familjer. Föräldrarna träffar dagligen personalen när barnen lämnas och hämtas och fungerar därför som en överbrygging. Skulle föräldrarna välja att utnyttja vårdbidraget, oavsett om det är helt eller deltid, får det konsekvenser för integrationen för såväl barnen som föräldrarna, eftersom barnen uteblir eller minskar sin tid i förskolan. För många familjer kan valet att utnyttja vårdbidraget grunda sig på att det blir ett ekonomiskt tillskott för familjen.

Väljer föräldrarna att utnyttja ett helt vårdnadsbidrag är det vanligast att det är kvinnan som är hemma på heltid och förlorar därmed möjligheten till undervisning i svenska. I det perspektivet kan bidraget konservera ett traditionellt könsrollsmönster, eftersom det inom de flesta yrken är ett krav att behärska det svenska språket.

I remissförslaget föreslås stadsdelsnämnderna informera, kontrollera andra ersättningar, besluta om och betala ut vårdnadsbidraget. De avsatta medlen i den centrala medelreserven är enbart avsedda för att täcka kostnaderna för de bidragsbelopp som

betalas ut av stadsdelsnämnderna. Någon kompensation för det administrativa merarbete – den administrativa merkostnaden föreslås inte utgå.

Under våren 2008 utreds de administrativa rutinerna, införande av så kallad e-tjänst, kontroll gentemot andra bidrag och ersättningar, säkrare rutiner för utbetalning av vårdnadsbidrag m.m. Eftersom det ännu inte föreligger några anvisningar och det saknas jämförbara handläggningsrutiner, är det svårt att göra en realistisk bedömning av det sannolika merarbetets omfattning och därmed merkostnaderna för stadsdelsnämnderna.

Skärholmens stadsdelsnämnd

Skärholmens stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 24 april 2008 att godkänna förvaltningens remissvar.

Reservation anfördes av ledamoten Liliane Svensson (s) *bilaga*.

Reservation anfördes av vice ordföranden Margareta Johansson (v) *bilaga*.

Reservation anfördes av ledamoten Rebwar Hassan (mp), *bilaga*.

Ersättaryttrande gjordes av ledamot Mikael Nordstedt (kd), *bilaga*.

Skärholmens stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 3 april 2008 har i huvudsak följande lydelse.

Från Kommunstyrelsen har inkommit en remiss, som gäller vårdnadsbidrag i Stockholms stad, se bilaga. Svar önskas från samtliga stadsdelsnämnder senast 2008-04-25.

Regeringen förväntas att under våren besluta om en ny lag för kommunalt vårdnadsbidrag, som ska gälla från och med 2008-07-01. Kommunfullmäktige har i budgeten för 2008 beslutat att vårdnadsbidrag ska införas i Stockholm från och med 2008-07-01, under förutsättning att lagen om kommunalt vårdnadsbidrag då har trätt i kraft.

Stadsdelsnämnderna föreslås i denna remiss att ansvara för information, bedömning, beslut och utbetalning av vårdnadsbidrag till föräldrar.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts i samråd med verksamhetschef och övrig personal inom verksamheten förskola.

Bakgrund

Regeringen har i promemorian Vårdnadsbidrag Familjepolitisk reform S2007/10526/SF föreslagit en lag som ger kommunerna möjlighet att införa, finansiera och administrera vårdnadsbidrag. Lagen om kommunalt vårdnadsbidrag och föränd-

ringar i bland annat lagen om allmän försäkring och lagen om föräldraledighet, föreslås träda i kraft 2008-07-01. Lagförslaget ger föräldrar med barn som fyllt ett men inte tre år, möjlighet att vara hemma heltid med sitt barn eller kombinera med förvärvsarbete. I lagen föreslås att vårdnadsbidraget ska vara 3 000 kronor per månad obeskattat och kan trappas av i förhållande till den tid barnet nyttjar offentligt finansierad förskoleverksamhet.

Föräldrarna bestämmer hur vårdnadsbidraget ska användas och kan t ex anlita privat barnomsorg som står utanför den offentligt finansierade, kompensera egna arbetsinkomster eller vara hemma med sitt barn. Om vårdnadsbidraget sägs upp får inte nytt bidrag utbetalas för barnet förrän efter 120 dagar. Enligt förslaget kan vårdnadsbidrag inte kombineras med föräldraförsäkring, arbetslöshets- och introduktionsersättning för flyktingar, sjuk- och aktivitetsersättning eller ålderspension. Vårdnadsbidraget kan dock kombineras med ekonomiskt bistånd och räknas då in i familjens totala inkomst.

Stadsledningskontoret (SLK) föreslår att vårdnadsbidraget i Stockholms stad ska kunna tas ut helt eller halvt, 3 000 kronor respektive 1 500 kronor per barn. Helt vårdnadsbidrag förutsätter att barnet inte deltar i offentligt finansierad förskoleverksamhet. Vid halvt vårdnadsbidrag får barnet delta i offentligt finansierad förskoleverksamhet högst 25 timmar i veckan och betalar då deltidsavgift.

Stadsdelsnämnderna föreslås ansvara för information, bedömning, beslut och utbetalning av vårdnadsbidrag till föräldrar. Stadsdelsnämndernas reglemente ska kompletteras med ansvaret att besluta om och betala ut vårdnadsbidrag. Information till föräldrar om möjligheten till vårdnadsbidrag ska ges på samma sätt som information om övrig offentligt finansierad förskoleverksamhet. Detta med beaktande av skyldigheten att anvisa plats i förskola till barn som av fysiska, psykiska eller andra skäl behöver särskilt stöd i sin utveckling, om inte barnets behov av sådant stöd tillgodoses på annat sätt, enligt 2 kap 9§ skollagen.

Beslut om att införa kommunalt vårdnadsbidrag i Stockholm innebär inga förändringar av barnomsorgsgarantin. Garantin innebär att barn ska erbjudas plats inom tre månader, räknat från månadsskiftet efter ansökans ankomst. Även skollagens regler om kommunens skyldighet att tillhandahålla förskoleverksamhet av god kvalitet gäller.

SLK kommer att tillsätta en arbetsgrupp för att förbereda införandet av vårdnadsbidrag i Stockholm och utarbeta ett förslag till riktlinjer för vårdnadsbidraget. Vid behov kommer andra riktlinjer, som t ex för ekonomiskt bistånd, att anpassas. Konsekvenserna av vårdnadsbidraget för förskoleverksamheten ska före dess utredas, både ur pedagogisk och ekonomisk synpunkt.

Det ska vara enkelt för föräldrarna att kunna ansöka om vårdnadsbidrag genom Internet. Rutiner för kontroll mot andra bidrag och ersättningar som utgår till sökande, samt för utbetalning av vårdnadsbidraget, ska vara säkra. De administrativa rutinerna och systemen ska även ge statistik som är nödvändig för planering av platser i förskolan. SLK föreslår att BOSKO-systemet för förskola och skola ska användas för vårdnadsbidraget.

Under 2008 ersätts stadsdelsnämnderna för utbetalda vårdnadsbidrag efter särskild redovisning i bokslutet. SLK kommer i budgeten för 2009 att föreslå hur pengar för vårdnadsbidraget ska fördelas till stadsdelsnämnderna för kommande år.

Förvaltningens synpunkter

Förvaltningen anser att vårdnadsbidrag till föräldrar med barn i åldern ett till tre år, är bra. Utöver de fördelar som SLK skriver i remissen, ger det föräldrar möjlighet till ekonomisk kompensation, då de önskar en särskild förskola och väljer att stå i kö och vänta utan barnomsorgsgaranti. Vissa förtydliganden bör dock göras i de blivande riktlinjerna för vårdnadsbidrag i Stockholms stad. Det är även viktigt att det finns bra hjälpmedel i BOSKO, om det är tänkt att administrationen kring vårdnadsbidraget ska ske via detta system.

Om en familj har flera barn mellan ett och tre år, kan de välja att vara hemma med barnen i flera år, då ersättningen totalt för alla barn blir relativt hög. Då är det viktigt att föräldrarna informeras om att vårdnadsbidraget räknas in i familjens inkomst, vid bedömningen av rätt till ekonomiskt bistånd.

I familjer med annat hemspråk kan barnens kontakt med det svenska samhället försvagas, och därmed deras utveckling i det svenska språket, om föräldrarna är hemma på heltid med sina barn.

För att motverka detta måste förvaltningen satsa ännu mer på att informera om den öppna förskolan i Sättra, som är öppen för alla hemmavarande föräldrar med barn i förskoleåldern. Möjligen kan det behövas fler öppna förskolor i stadsdelsförvaltningen framöver, när vårdnadsbidraget är infört fullt ut, eftersom besöksfrekvensen i Sättra är hög redan nu.

Enligt den nya lagen ska vårdnadsbidraget bedömas både som en familjeförmån och som en socialförmån, och ska därmed kunna utges även i de fall då familjer inte är folkbokförda i Stockholms stad. Om stadsdelsnämnderna ska utbetala vårdnadsbidrag till föräldrar som inte är folkbokförda i Stockholm, är det viktigt att bokföringen sker så att stadsdelsnämnderna får ersättning för dessa barn. Idag får vi inte ersättning för barn i förskolan, som plötsligt flyttar från Stockholm och som enligt reglerna ändå har rätt att gå kvar två månader efter folkbokföring i ny kommun.

SLK skriver att stadsdelsnämnderna ska kontrollera att familjer som söker vårdnadsbidrag har rätt till detta, dvs. att de inte samtidigt får andra bidrag och ersättningar som inte går att kombinera med vårdnadsbidraget. Det står även att rutinerna för dessa kontroller ska vara säkra.

Oavsett var ansvaret för information, bedömning, beslut och utbetalning av vårdnadsbidrag kommer att ligga i respektive stadsdelsnämnd, krävs det utomordentligt tillförlitliga kontroll- och beredningssystem. I Skärholmens stadsdelsförvaltning är det idag verksamheten Bistånd och Arbete (BIA), som har kontrollsystem och resurser för detta. BIA har även tillgång till BOSKO för att kunna se om barn står i kö till förskola eller har en placering.

När föräldrar väljer halvt vårdnadsbidrag kan barnet delta högst 25 tim. per vecka och deltidsavgift betalas. Ett tillägg bör göras i de riktlinjer som ska utarbetas för

Stockholms stad, att de 25 tim. per vecka ska tas ut 5 tim. per dag, för att barnet ska få en kontinuitet på förskolan.

Enligt skollagen har barn i behov av särskilt stöd rätt till gratis förskola 15 tim. per vecka. Därutöver specificeras inte vad som gäller när barnets vistelsetid är längre än 15 tim. per vecka. Ett ärende förbereds f.n. av juridiska avdelningen till Kommunstyrelse och Kommunfullmäktige. Ärendet gäller om barn i behov av särskilt stöd i Stockholms stad har rätt till gratis förskola 15 tim. per vecka, **oavsett barnets totala vistelsetid på förskolan.**

I Stockholms tillämpningsföreskrifter för taxa i förskola står, liksom i skollagen, att barn i behov av särskilt stöd har rätt till gratis i förskola 15 tim. per vecka, utan specificering av vad som gäller vid längre vistelsetid än så. Det är olyckligt när texten är så otydlig, att den kan tolkas olika av olika handläggare.

I de nya riktlinjerna för vårdnadsbidrag bör det därför framgå mycket tydligt vad som ska gälla. Hur ska dessa barns vistelsetid räknas om föräldrarna även väljer vårdnadsbidrag? Ska de 15 tim. per vecka räknas före de 25 tim. per vecka? Det innebär i så fall att barn i behov av särskilt stöd i åldern ett till tre år i praktiken kan vistas 40 (15 + 25) tim. per vecka i förskolan och föräldrarna får både ett halvt vårdnadsbidrag samt betalar för deltid, istället för heltid.

Älvsjö stadsdelsnämnd

Älvsjö stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 24 april 2008 att godkänna förvaltningens remissvar.

Reservation mot beslutet anfördes av vice ordföranden Majvi Andersson m fl (s) och ledamoten Maj-Len Eklund (v), *bilaga*.

Särskilt uttalande gjordes av ordföranden Karl Bern m fl (fp), ledamoten Olle Andretzky m fl (m) och ersättaren Eva-Lena Lindfors (kd), *bilaga*.

Särskilt uttalande gjordes av ledamoten Kenneth Rönquist (mp), *bilaga*.

Älvsjö stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 10 mars 2008 har i huvudsak följande lydelse.

Kommunfullmäktige har beslutat att vårdnadsbidrag ska införas 2008-07-01, under förutsättning att regeringens beslut om ny lag om kommunalt vårdnadsbidrag kommer att träda i kraft.

Stadsledningskontoret har utarbetat förslag till hur staden ska införa vårdnadsbidraget och remitterat förslaget för yttrande till stadsdelsnämnderna. Förslaget innebär att vårdnadsbidraget får tas ut helt, 3 000 kronor per barn, eller halvt, 1 500 kronor per

barn. Vid halvt vårdnadsbidrag får barnet delta i offentligt finansierad förskoleverksamhet högst 25 timmar i veckan. Stadsdelsnämnderna ska ansvara för information, beslut och utbetalning.

Förvaltningen ställer sig positiv till förslaget, men understryker vikten av att riktlinjer och rutiner för handläggningen av vårdnadsbidraget är framtagna inför genomförandet. Förvaltningen anser vidare att införandet av vårdnadsbidraget bör följas upp ur integrationssynpunkt. Det gäller framförallt barn med annat modersmål än svenska som behöver tillgång till språkstöd.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom verksamhetsområde barn och ungdom i samråd med ekonomichefen och behandlats i förvaltningsgruppen 2008-04-17.

Bakgrund

Regeringen förväntas besluta om lag om kommunalt vårdnadsbidrag, som ska träda i kraft 2008-07-01. Lagen innebär att kommunen kan besluta att vårdnadsbidrag införs för barn 1-3 år med 3 000 kronor per månad obeskattat. Bidraget kan trappas av i förhållande till den tid barnet nyttjar offentligt finansierad förskoleverksamhet. Vårdnadsbidraget kan inte kombineras med föräldrapenning för barnet eller eventuella syskon. Det kan heller inte kombineras med arbetslöshetsersättning, aktivitetsstöd, utvecklingsersättning, introduktionsersättning för flyktingar, sjuk- och aktivitetsersättning, sjukpenning över 365 dagar, ålderspension eller försörjningsstöd.

Stockholms stads kommunfullmäktige har beslutat att vårdnadsbidrag ska införas 2008-07-01. Stadsledningskontoret har utarbetat förslag till hur staden ska införa vårdnadsbidraget. Förslaget har därefter remitterats till samtliga stadsdelsnämnder för yttrande senast 2008-04-25.

Stadsledningskontorets synpunkter och förslag

Under våren 2008 utreds de administrativa rutinerna, införandet av e-tjänst, kontroll gentemot andra bidrag och ersättningar, säkrade rutiner för utbetalning av vårdnadsbidrag m.m. Datasystemet för barnomsorg och skola BoSko, kommer att användas även för vårdnadsbidraget.

Stadsledningskontoret föreslår att vårdnadsbidraget får tas ut helt, 3 000 kronor per barn, eller halvt, 1 500 kronor per barn. Vid halvt vårdnadsbidrag får barnet delta i offentligt finansierad förskoleverksamhet högst 25 timmar i veckan och betala deltidsavgift.

Förslaget innebär att stadsdelsnämnderna ansvarar för information, beslut och utbetalning av vårdnadsbidrag. Skyldigheten att anvisa plats i förskola till barn som av fysiska, psykiska eller andra skäl behöver särskilt stöd i sin utveckling, enligt 2 kap 9§ skollagen ska beaktas.

Barnomsorgsgarantin påverkas inte av vårdnadsbidraget. I dagsläget bedömer stadsledningskontoret att det inte är möjligt att beräkna hur vårdnadsbidraget påverkar efterfrågan på förskoleverksamhet. Under 2008 ersätts stadsdelsnämnderna för utbetalda vårdnadsbidrag.

Stadsledningskontoret föreslår vidare att de av kommunstyrelsen ska få i uppdrag att utforma riktlinjer för vårdnadsbidrag i Stockholms stad.

Förvaltningens synpunkter

Förvaltningen ställer sig positiv till vad som anges i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande. Förvaltningen vill dock understryka att det är viktigt att riktlinjer och rutiner för handläggningen av vårdnadsbidraget är framtagna inför genomförandet.

Stadsdelsförvaltningens handläggning av vårdnadsbidraget innebär ökad administration som på sikt kan vägas upp genom minskad administration i och med införandet av det e-tjänstbaserade kösystemet inom förskolan.

Vårdnadsbidrag kan innebära att föräldrar till de barn som bäst behöver en förskoleplats ur integrationssynpunkt inte efterfrågar förskola. Förvaltningen anser därför att införandet av vårdnadsbidraget bör följas upp med hänsyn till detta. Det gäller framförallt barn med annat modersmål än svenska som behöver tillgång till språkstöd.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 24 april 2008 att åberopa förvaltningens remissvar.

Reservation mot beslutet anfördes av vice ordföranden Magnus Dannqvist, ledamöterna Mervi Mäkinen Andersson, Sonja Mogert, Lennart Pöppel (alla s), ledamoten Rosa Lundmark (v) till förmån för det egna förslaget, *bilaga*.

Reservation mot beslutet anfördes av ledamoten Jonas Eklund (mp) till förmån för det egna förslaget, *bilaga*.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 10 mars 2008 har i huvudsak följande lydelse.

Ärendets beredning

Detta ärende har utarbetats inom avdelningen förskola och fritid i samråd med ekonomiavdelningen.

Bakgrund

Regeringen förväntas besluta om en ny lag som ska träda i kraft 2008-07-01. Lagen ger kommunerna möjlighet att införa, finansiera och administrera vårdnadsbidrag. Förslaget är att vårdnadsbidraget ska gälla för barn som fyllt ett men inte tre år. Bidraget föreslås vara 3000 kronor per månad obeskattat och kan trappas av i förhållande till den tid barnet nyttjar offentligt finansierad förskoleverksamhet. Enligt förslaget kan vårdnadsbidraget inte kombineras med bland annat föräldraförsäkring för barnet eller syskon, arbetslöshetsersättning, introduktionsersättning för flyktingar, sjuk- och aktivitetsersättning och ålderspension.

Kommunfullmäktige har beslutat att vårdnadsbidraget ska införas i Stockholms stad 2008-07-01. Stadsledningskontoret har utarbetat förslag till hur staden ska införa

vårdnadsbidraget. Förslaget är remitterats till samtliga stadsdelsnämnder för yttrande senast 2008-04-25.

Stadsledningskontorets synpunkter och förslag

Stadsledningskontoret föreslår att vårdnadsbidraget får tas ut helt eller halvt, 3000 kronor respektive 1 500 kronor per månad. Vid halvt bidrag kan barnet delta högst 25 timmar i veckan i offentligt finansierad förskoleverksamhet varvid deltidsavgift betalas. Under våren 2008 utreds de administrativa rutinerna, införande av en s.k. e-tjänst, kontroll gentemot andra bidrag och ersättningar, säkrade rutiner för utbetalning av vårdnadsbidrag m.m. Det databaserade verksamhetssystemet Bosko kommer att användas för vårdnadsbidraget.

Stadsdelsnämnderna föreslås ansvara för att informera och besluta om samt betala ut vårdnadsbidraget med beaktande av skollagens regler.

Förvaltningens synpunkter

Förvaltningen ställer sig positiv till förslaget men vill betona att tydliga riktlinjer och säkrade rutiner snarast tas fram. Information om vad som ska gälla bör ha delgivits stadsdelsförvaltningarna innan beslutet om vårdnadsbidrag träder i kraft. Det är viktigt att riktlinjer och rutiner blir gemensamma för samtliga stadsdelar i staden och att de inte ger utrymme för skilda tolkningar.

I beräkningar av ersättningen till stadsdelarna måste hänsyn tas till ökade kostnader för administration. Hanteringen kring vårdnadsbidraget förutsätter informationsinsatser, samarbete med andra myndigheter, samkörning av olika datasystem och en hel del manuell hantering. Den framtida finansieringen av vårdnadsbidraget efter 2008 är oklar, förvaltningen anser dock att full kostnadsersättning bör utgå till stadsdelarna även under 2009.

Möjligheten att ha barn 25 timmar per vecka i förskola och samtidigt erhålla halvt vårdnadsbidrag kan bli attraktiv. Följden kan bli att en förskola inte har möjlighet att ta in flera barn i gruppen eftersom deltidsbarnen ändå upptar en förskoleplats. Alternativt kan antalet barn på en förskola få bli fler under en del av dagen och att man under den tiden ökar personaltätheten med deltidsanställda.

Förvaltningen önskar att riktlinjerna innehåller regler för:

- hur timmarna för vårdnadsbidrag kan förläggas under en vecka.
- hur de 25 timmarna som ett barn har rätt att vara på deltid i förskolan kan fördelas över veckodagarna.
- vad som händer med barnets köplats om föräldrarna avstår en förskoleplats till förmån för vårdnadsbidrag och sedan vill ha platsen tillbaka.

Planeringen av förskolelokaler försvåras, eftersom det kommer att råda en osäkerhet kring vilken efterfrågan på förskoleplatser det kommer att bli, i förhållande till dagsläget.

De pedagogiska konsekvenserna vid en eventuellt stor förändring av antalet deltidsbarn och barn som börjar på förskolan senare än tidigare bör utvärderas.

Farsta stadsdelsnämnd

Farsta stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 24 april 2008 att åberopa förvaltningens remissvar.

Reservation mot beslutet anfördes av Malin Larsson (v) där hon uppmanar kommunfullmäktige att återkalla beslutet om att införa vårdnadsbidraget i Stockholms stad.

Farsta stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 3 april 2008 har i huvudsak följande lydelse.

Regeringen förväntas besluta om en ny lag, lag om kommunalt vårdnadsbidrag, som träder i kraft den 1 juli 2008. Kommunfullmäktige har i budget för 2008 beslutat att vårdnadsbidrag ska införas den 1 juli 2008. Vårdnadsbidraget kan tas ut för barn som fyllt ett men inte tre år. Det kan inte kombineras med andra ersättningar som anges i kommande lag om kommunalt vårdnadsbidrag.

Stadsdelsnämnderna föreslås ansvara för att informera och besluta om samt betala ut vårdnadsbidrag. Stadsledningskontoret kommer att följa upp vårdnadsbidraget utveckling vad gäller kostnader, hur det används samt konsekvenserna för förskoleverksamheten såväl pedagogiskt som ur ekonomisk synvinkel.

Stadsdelsförvaltningen önskar bland annat förtydligande i regelverket samt handledning och stöd för handläggare av vårdnadsbidraget vid införandet.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för förskola, fritid och kultur. Information om ärendet lämnas till de fackliga organisationerna den 10 april.

Bakgrund

Stadsdelsnämnden har fått kommunstyrelsens förslag till beslut om vårdnadsbidrag i Stockholm stad. Remissen har sänts till alla stadsdelsnämnder. Yttrandet ska vara kommunstyrelsen tillhanda senast den 25 april 2008.

Regeringen har i promemorian Vårdnadsbidrag Familjepolitisk reform (S2007/10526/SF) föreslagit en lag som ger kommunerna möjlighet att införa, finansiera och administrera vårdnadsbidrag. Lagen om kommunalt vårdnadsbidrag och förändringar i bland annat lagen om allmän försäkring och föräldraledighetslagen föreslås träda i kraft den 1 juli 2008.

Kommunfullmäktige har i budget 2008 för Stockholms stad beslutat att vårdnadsbidraget ska införas den 1 juli 2008. Grunden för vårdnadsbidragets utformning i Stockholm stad är reglerna i den kommande lagen om kommunalt vårdnadsbidrag.

Förslaget i sammanfattning

Vårdnadsbidraget kan tas ut för barn som fyllt ett men inte tre år. Det kan inte kombineras med andra ersättningar såsom anges i kommande lag om kommunalt vårdnadsbidrag. Föräldern bestämmer hur vårdnadsbidraget används.

Stadsledningskontoret föreslår att vårdnadsbidraget får tas ut helt eller halvt, 3000 kronor respektive 1500 kronor per barn. Helt vårdnadsbidrag förutsätter att barnet inte deltar i offentligt finansierad förskoleverksamhet. Vid halvt vårdnadsbidrag får barnet delta i offentligt finansierad förskoleverksamhet halv tid, högst 25 timmar i veckan. Om barnet deltar i förskoleverksamhet upp till 25 timmar i veckan betalas deltidsavgift.

Beslut att införa kommunalt vårdnadsbidrag i Stockholm innebär inga förändringar av barnomsorgsgarantin. Även skollagens regler om kommunens skyldighet att tillhandahålla förskoleverksamhet av god kvalitet gäller.

Stadsdelsnämnderna föreslås ansvara för att informera och besluta om samt betala ut vårdnadsbidraget. Information om möjligheten till vårdnadsbidrag ska ges på motsvarande sätt som information om övrig offentlig verksamhet.

En viktig utgångspunkt är hur den nya lagen om kommunalt vårdnadsbidrag utformas samt skollagens regler om förskoleverksamhet. Stadsledningskontoret kommer att följa utvecklingen av vårdnadsbidraget – främst avseende kostnaderna, hur vårdnadsbidraget används samt konsekvenserna för förskoleverksamheterna ur såväl pedagogisk som ekonomisk synpunkt – för att därefter återkomma med riktlinjer för vårdnadsbidraget och vid behov anpassa andra riktlinjer som används vid stadsdelsförvaltningarna.

Den databaserade verksamhetssystemet för barnomsorg och skola, BoSko, kommer att användas även för vårdnadsbidraget.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Möjligheten för föräldrar att ha sina barn på förskolan 25 timmar och samtidigt kunna ansöka om halvt vårdnadsbidrag kan bli attraktivt. Förskolan kommer dock inte kunna ta in ytterligare barn i gruppen eftersom antalet barn inte bör överstiga 14 respektive 18 barn.

Ett förtydligande önskas på hur de ekonomiska effekterna för barn som vistas upp till 25 timmar på förskolan kommer att påverka stadsdelarnas ekonomi på sikt.

Beslutet är att tillämpningen av vårdnadsbidraget ska ske från den 1 juli i år och det är angeläget, trots den korta tiden, att det till dess finns tillgång till tydliga riktlinjer och tillämpningar för vårdnadsbidraget samt en grundläggande utbildning för handläggarna. En annan konsekvens som befaras är att stadsdelsförvaltningen får en ökad kostnad för administration då handläggningen för vårdnadsbidragets ska ske i stadsdelarna.

Stadsdelsförvaltningen föreslår att en gemensam information om vårdnadsbidrag finns översatt till olika språk för att förenkla för de föräldrar som har andra modersmål än svenska.

Södermalms stadsdelsnämnd

Södermalms stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 24 april 2008 att åberopa förvaltningens remissvar.

Särskilt uttalande gjordes av nämnden, *bilaga*.

Reservation anfördes av vice ordförande Jan Forsell m.fl. (s) samt ledamöterna Birger Jeansson (mp) och Heinz Spira (v) till förmån för eget förslag, *bilaga*.

Ersätтарыttrande gjordes av Pia Toremar (c), *bilaga*.

Södermalms stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 3 april 2008 har i huvudsak följande lydelse.

Regeringen har i budgetpropositionen för 2008 uttalat att ett kommunalt frivilligt vårdnadsbidrag ska införas från den 1 juli 2008. Kommunerna ges möjlighet att erbjuda ett vårdnadsbidrag om maximalt 3 000 kronor per barn och månad åt vårdnadshavare med barn som fyllt ett men inte tre år. Bidraget kan trappas av i förhållande till den tid barnet nyttjar offentligt finansierad förskoleverksamhet. Syftet med vårdnadsbidraget är att öka valfriheten och ge föräldrar möjlighet att tillbringa mer tid med sina barn. Kommunfullmäktige i Stockholms stad har i budget 2008 beslutat att ett kommunalt vårdnadsbidrag ska införas från den 1 juli 2008. Kommunstyrelsen har begärt yttrande från samtliga stadsdelsnämnder med anledning av stadsledningskontorets förslag till riktlinjer för Stockholms stad. Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden överlämnar och återoppar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom förskoleavdelningen.

Bakgrund

Regeringen har i budgetpropositionen för 2008 uttalat att ett kommunalt frivilligt vårdnadsbidrag ska införas från den 1 juli 2008. I mars 2008 överlämnade regeringen en proposition om införandet av vårdnadsbidraget till riksdagen. Vårdnadsbidraget riktar sig till de föräldrar som vill vara hemma längre med sina barn än vad nuvarande föräldraförsäkring medger, eller som vill gå ner något i arbetstid. Syftet med vårdnadsbidraget är att öka valfriheten och ge föräldrar möjlighet att tillbringa mer tid med sina barn.

Kommunfullmäktige i Stockholms stad har i budget 2008 beslutat att ett kommunalt vårdnadsbidrag ska införas den 1 juli 2008. Förberedelserna för detta pågår parallellt med regeringens arbete med reglerna för vårdnadsbidraget.

Stadsledningskontoret har utarbetat förslag till riktlinjer för vårdnadsbidrag i Stockholms stad. Förslaget har överlämnats till samtliga stadsdelsnämnder för yttrande senast den 25 april 2008.

Under våren 2008 utreder stadsledningskontoret de administrativa rutinerna inför införandet av vårdnadsbidrag, till exempel införande av så kallad e-tjänst, rutiner för kontroll gentemot andra bidrag och ersättningar samt säkrade rutiner för utbetalning av

vårdnadsbidraget. Det databaserade verksamhetssystemet för barnomsorg och skola, BoSko, kommer att användas även för vårdnadsbidraget.

Lagförslaget

Vårdnadsbidraget riktar sig till de föräldrar som vill vara hemma längre med sina barn än vad nuvarande föräldraförsäkring medger, eller som vill gå ner något i arbetstid.

Kommunerna ges möjlighet att erbjuda ett vårdnadsbidrag åt föräldrar med barn som fyllt ett men inte tre år och som är folkbokförda i kommunen.

Vårdnadsbidraget uppgår till maximalt 3 000 kronor per barn och månad.

Om barnet inte deltar i offentligt finansierad förskoleverksamhet utgår fullt vårdnadsbidrag. Kommunerna ges också rätt att införa vårdnadsbidrag på deltid och får själva avgöra hur närvaron i förskolan ska samspela med avtrappningen av vårdnadsbidraget.

Vårdnadsbidraget får efter anmälan av båda vårdnadshavarna delas så att bidraget lämnas med hälften till vardera vårdnadshavaren, även om endast en av dem är folkbokförd på samma adress som barnet och bor tillsammans med barnet.

Vårdnadsbidraget kan inte kombineras med vissa ersättningar; föräldrapenning för barnet eller dess syskon, arbetslöshetsersättning, aktivitetsstöd, utvecklingsersättning, introduktionsersättning för flyktingar, sjuk- och aktivitetsersättning, sjukpenning över 365 dagar, ålderspension eller försörjningsstöd.

Stadsledningskontorets förslag till kommunalt vårdnadsbidrag

Grunden för vårdnadsbidragets utformning i Stockholms stad är reglerna i den kommande lagen om kommunalt vårdnadsbidrag.

Stadsledningskontoret föreslår att vårdnadsbidraget får tas ut helt eller halvt, 3 000 kronor respektive 1 500 kronor per månad och barn. Vid helt bidrag deltar barnet inte i offentligt finansierad förskoleverksamhet och vid halvt bidrag kan barnet delta högst 25 timmar i veckan och deltidsavgift betalas.

Vårdnadshavaren bestämmer hur vårdnadsbidraget används, till exempel för att kompensera egna arbetsinkomster, annan privat anordnad barnomsorg eller hjälp med barnpassning.

Stadsdelsnämnderna föreslås ansvara för att informera och besluta om samt betala ut vårdnadsbidraget. Information om möjligheten till vårdnadsbidrag ska ges på motsvarande sätt som information om offentligt finansierad förskoleverksamhet.

Under 2008 ersätts stadsdelsnämnderna för utbetalda vårdnadsbidrag. Nämndernas budget justeras i tertiärrapport 2 och i bokslut efter särskild redovisning. Fördelning kommande år avser stadsledningskontoret att föreslå i budget för 2009.

Stadsledningskontoret avser att följa vårdnadsbidragets utveckling och därefter återkomma med förslag till riktlinjer och vid behov anpassa andra riktlinjer, till exempel för ekonomiskt bistånd.

Beslut om att införa kommunalt vårdnadsbidrag i Stockholm innebär inga förändringar av barnomsorgsgarantin. Även skollagens regler om kommunens skyldighet att tillhandahålla förskoleverksamhet av god kvalitet gäller. Stadsledningskontoret bedömer att det i nuläget inte är möjligt att beräkna stadens kostnader för vårdnadsbidraget.

Föräldrars förväntade utnyttjande av vårdnadsbidraget

För att ta reda på i vilken utsträckning vårdnadsbidraget kommer att utnyttjas har utrednings- och statistikkontoret (USK) på uppdrag av stadsledningskontoret genomfört en enkätundersökning bland 500 av närmare 36 000 föräldrar med barn i aktuell ålder. Av de 69 % som besvarade enkäten svarade 22 % att de kan absolut tänka sig att utnyttja vårdnadsbidraget och 26 % att de kanske kan tänka sig att utnyttja bidraget.

I stadens yttrande till socialdepartementet över promemorian Vårdnadsbidrag Familjepolitisk reform anføres att det är rimligt att anta att många föräldrar kommer att använda sig av vårdnadsbidraget i kombination med förvärvsarbete och förskoleplats.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen delar stadsledningskontorets förslag att vårdnadshavarna endast ska ges möjlighet att ta ut helt eller halvt vårdnadsbidrag och att de som väljer halvt vårdnadsbidrag får betala deltidavgift. Om vårdnadshavarna ges möjlighet att välja ett antal olika närvaronivåer ser förvaltningen en risk att förskolans kvalitet kan bli lidande och förskolornas planeringsförutsättningar försvåras. Om barnens närvaronivåer blir mer differentierade kan det innebära oro i barngrupperna. Kontinuiteten i barnens pågående lek och aktiviteter avbryts, då nya barn kommer och barn går hem vid många olika tidpunkter på dagen. Olika nivåer med differentierad taxa skulle sannolikt medföra ökad administration för stadsdelsnämnderna.

I de fall vårdnadshavarna väljer att dela på vårdnadsbidraget föreslår förvaltningen att stadsledningskontoret ges i uppdrag att ta fram en gemensam ansökningsblankett. Blanketten bör finnas i BoSko samt på stadens hemsida, så att vårdnadshavarna själva kan komma åt den.

Förvaltningen instämmer i stadens antagande att föräldrar kommer att använda sig av vårdnadsbidraget i kombination med förvärvsarbete och förskoleplats och tror inte att efterfrågan på förskoleplats i Södermalms stadsdelsområde kommer att minska med anledning av införande av vårdnadsbidrag.

Vårdnadsbidraget kan vara ett bra alternativ för de föräldrar som vill vara hemma med sina barn. En risk med vårdnadsbidraget, som förvaltningen ser, är att barn i riskzon inte får del av den pedagogiska verksamheten på förskolan och att de inte upptäcks vid låg ålder, så att adekvata insatser kan sättas in.

Vårdnadsbidraget kan även innebära att vårdnadshavarna skjuter upp barnets förskolestart, om de inte får plats på den/de förskolor de i första hand valt. De väljer istället att vänta på att få plats på önskad förskola. Om detta scenario inträffar kan stadsdelsnämndens planering av utbygganden av förskoleverksamheten påverkas. Förvaltningen kommer att följa utvecklingen.

I sitt förslag skriver stadsledningskontoret att "Vårdnadshavaren bestämmer hur vårdnadsbidraget används, till exempel för att kompensera egna arbetsinkomster, annan privat anordnad barnomsorg eller hjälp med barnpassning". Ett av syftena med vårdnadsbidraget är att ge föräldrar möjlighet att tillbringa mer tid med sina barn. Att använda vårdnadsbidraget till att finansiera annan privat anordnad barnomsorg eller hjälp med barnpassning överensstämmer inte med vårdnadsbidragets syfte enligt förvaltningen.

Stadsledningskontoret föreslår att stadsdelsnämnderna ska ansvara för att informera och besluta om samt betala ut vårdnadsbidraget. Uppdraget innebär ökad administration för stadsdelsnämnderna. Förvaltningen tror inte att ytterligare personella resurser behöver tillföras nämnderna, då införandet av ett nytt kösystem för förskolan förväntas medföra mindre administration för stadsdelsnämnderna. Dessa resurser kan istället användas till att administrera vårdnadsbidraget.

Förvaltningen vill särskilt påpeka att de administrativa rutinerna i BoSko måste fungera innan vårdnadsbidraget införs.

Det är önskvärt att eventuellt ytterligare riktlinjer, som stadsledningskontoret föreslås få i uppdrag att ta fram, införs så snart som möjligt.

Norrmalms stadsdelsnämnd

Norrmalms stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 24 april 2008 att åberopa förvaltningens remissvar.

Reservation anfördes av vice ordföranden Lars Arell m.fl. (s), *bilaga*.

Reservation anfördes av ledamoten Hans Enroth (v), *bilaga*.

Särskilt uttalande gjordes av ledamoten Johanna Jämstorp (kd) och ordföranden Hanna Broberg m.fl. (m), *bilaga*.

Särskilt uttalande gjordes av ledamoten Yildiz Kafkas (mp), *bilaga*.

Norrmalms stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 2 april 2008 har i huvudsak följande lydelse.

Regeringen förväntas fatta beslut om en ny lag som ger kommunen rätt att betala ut vårdnadsbidrag med 3 000 kronor per månad till föräldrar med barn mellan ett och tre år. Kommunfullmäktige har, förutsatt att den nya lagen träder i kraft, beslutat att vårdnadsbidrag ska införas i Stockholms stad. Bidraget föreslås kunna tas ut som helt eller halvt bidrag. I det senare fallet föreslås barnet ha rätt att delta i av kommunen finansierad förskoleverksamhet upp till 25 timmar per vecka.

Stadsdelsförvaltningarna föreslås ansvara för information, administration och utbetalning av bidraget. Förvaltningen anser att stadsdelsnämnderna måste vara garanterade full kompensation för de kostnader införandet av vårdnadsbidrag kommer att medföra. Vad gäller frågan om i vilken omfattning barnet ska ha rätt att delta i förskoleverksamhet föreslår förvaltningen att de regler som nu gäller i de fall deltidsavgift utgår ska tillämpas även för de barn vars föräldrar uppbär halvt vårdnadsbidrag.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom planeringsavdelningen på uppdrag av barn- och ungdomsavdelningen.

Bakgrund

Kommunstyrelsen har begärt yttrande från samtliga stadsdelsnämnder med anledning av införande av vårdnadsbidrag i Stockholms stad. Yttrandet ska vara kommunstyrelsen tillhanda senast den 25 april. Remissen bifogas.

Regeringen förväntas fatta beslut om en ny lag, lagen om kommunalt vårdnadsbidrag, vilken ger kommunen rätt att besluta att föräldrar till barn som fyllt ett, men inte tre år, kan få bidrag med 3 000 kronor per månad. Bidraget kan trappas ner i förhållande till den tid barnet nyttjar offentligt finansierad förskoleverksamhet. Enligt förslaget kan vårdnadsbidrag inte kombineras med föräldraförsäkring för barnet eller syskon och inte heller med t.ex. arbetslöshetsersättning, sjukersättning eller ålderspension.

Den nya lagen föreslås träda i kraft den 1 juli 2008. Kommunfullmäktige har i budget för år 2008 beslutat att vårdnadsbidrag samtidigt ska införas i Stockholms stad, under förutsättning att den nya lagen antas.

Stadsledningskontorets finansavdelning har, i samråd med juridiska avdelningen, tagit fram ett förslag till hur frågan om införande av vårdnadsbidrag ska hanteras.

Bidraget föreslås kunna tas ut som helt eller halvt bidrag, d.v.s. med 3 000 kronor resp. 1 500 kronor per månad och barn. Helt vårdnadsbidrag förutsätter att barnet inte deltar i offentligt finansierad förskoleverksamhet. Om halvt bidrag tas föreslås barnet ha rätt att delta i verksamheten högst 25 timmar i veckan. Föräldrarna ska då betala deltidsavgift.

Införandet av vårdnadsbidrag i Stockholms stad innebär inga förändringar av barnomsorgsgarantin, d.v.s. barnet ska även fortsättningsvis erbjudas förskoleplats inom tre månader från det att ansökan inkommit.

Stadsdelsnämnderna föreslås ansvara för att informera om, fatta besluta om och betala ut bidraget med beaktande av skollagens regler vad gäller kommunens skyldighet att anvisa plats i förskola till barn som, av fysiska, psykiska eller andra skäl, behöver särskilt stöd i sin utveckling. Det databaserade verksamhetssystem som nu används för barnomsorg och skola (BoSko) ska användas även för utbetalning av vårdnadsbidrag.

Stadens utrednings- och statistikkontor (USK) har på uppdrag av stadsledningskontoret genomfört en enkätundersökning, riktad till 500 slumpmässigt utvalda föräldrar, för att få en uppfattning om i vilken utsträckning möjligheten att få vårdnadsbidrag kommer att utnyttjas och hur detta påverkar barnens vistelsetid i den offentligt finansierade förskoleverksamheten. Sammanlagt 337 föräldrar har besvarat enkäten. Av svaren framgår att 22 procent *absolut kan tänka sig* och att 26 procent *kan tänka sig* att utnyttja vårdnadsbidraget. Många har dock efterfrågat mer information för att kunna ta ställning.

Stadsledningskontoret konstaterar att en relativt stor andel av stadens föräldrar kan komma att utnyttja vårdnadsbidraget. Det är dock inte möjligt att, utifrån enkätundersökningen, dra slutsatser om i vilken omfattning helt eller halvt bidrag kommer

att tas ut och i så fall under hur lång tid eller hur detta påverkar efterfrågan på förskoleplatser.

Stadsledningskontoret föreslår att stadsdelsnämnderna redan under år 2008 ska svara för utbetalning av vårdnadsbidrag. Vidare föreslås att nämndernas budget, efter särskild redovisning av utbetalt vårdnadsbidrag, justeras i tertiärrapport 2 och i bokslut för innevarande år. Bidraget föreslås finansieras med medel ur centrala medelsreserven. Stadsledningskontoret avser att, i förslag till budget för år 2009, förslå hur medel för vårdnadsbidraget ska fördelas till stadsdelsnämnderna för kommande år.

Stadsledningskontoret avser att följa utvecklingen vad gäller vårdnadsbidraget, i första hand kostnaderna för bidraget och hur det används samt konsekvenserna för förskoleverksamheten ur såväl pedagogisk som ekonomisk synpunkt. Kommunstyrelsen föreslås ge stadsledningskontoret i uppdrag att därefter återkomma med förslag till riktlinjer.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Deltidstaxa

I förslaget anges att föräldrar kan ta ut halvt vårdnadsbidrag och att barnet då får delta i offentligt finansierad förskoleverksamhet 25 timmar i veckan. Familjen ska då betala deltidstaxa. Detta stämmer inte överens med stadens nu gällande regler som innebär att föräldrar som betalar deltidstaxa har rätt att ha sitt barn på förskolan upp till 30 timmar/vecka.

Att administrera och ”hålla reda på” vilka barn som har rätt att vara upp till 25 timmar och vilka som har rätt att vara 30 timmar kommer att innebära också ett merarbete för förskolorna och deras medarbetare. Förvaltningen föreslår därför att de regler som nu gäller i de fall deltidsavgift utgår ska tillämpas även för de barn vars föräldrar uppbär halvt vårdnadsbidrag, vilket således betyder att barnet ska ha rätt att delta i förskoleverksamhet upp till 30 timmar i veckan.

Finansiering

Av förslaget framgår att vårdnadsbidraget under innevarande år finansieras med centrala medel och att stadsledningskontoret avser att, i förslag till budget för år 2009, förslå hur medel för finansiering av bidraget ska fördelas till stadsdelsnämnderna för kommande år. Förvaltningen anser att stadsdelsnämnderna måste vara garanterade full kompensation för de kostnader införandet av vårdnadsbidrag medför. Detta gäller både det bidrag som kommer att betalas ut och de kostnader som uppstår till följd av att stadsdelsförvaltningarna ska ansvara för information, handläggning och utbetalning av bidraget.

Det framgår inte av förslaget hur förskoleschablonen till de kommunala och enskilt drivna förskolorna kommer att påverkas av att vårdnadsbidrag införs.

I nuvarande resursfördelningssystem utgår en och samma ersättning till förskolorna oavsett om barnen är inskrivna på hel- eller deltid. Detta har underlättat verksamhetsplaneringen och effektiviserat administrationen.

Staden måste klargöra om införandet av vårdnadsbidrag på sikt kommer att påverka resursfördelningssystemet.

Administration

Införandet av vårdnadsbidraget kommer, som framgått, att innebära ett utökat administrativt arbete för stadsdelsförvaltningarna i form av information, handläggning, beslut och utbetalning av bidraget. Stadsförvaltningarna kommer att svara för att administrera bidraget till föräldrarna oavsett om barnet har plats på någon av de kommunalt drivna förskolorna eller på enskilt drivna.

Eftersom rätten till vårdnadsbidrag är förknippad med att en rad kriterier ska vara uppfyllda kommer handläggningen att kräva många kontakter med andra myndigheter, exempelvis skatteverket, försäkringskassan och arbetsförmedlingen. Det blir också nödvändigt med nära kontakter med de enskilt drivna förskoleverksamheterna. Detta innebär att handläggningen kan komma att bli tidskrävande beroende på hur många föräldrar som kommer att utnyttja möjligheten till vårdnadsbidrag.

Vad gäller frågan om information anser förvaltningen att en för staden gemensam information bör gå ut i samband med införandet av vårdnadsbidraget. Detta för att garantera att alla föräldrar ska få samma information.

Skarpnäcks stadsdelsnämnd

Skarpnäcks stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 24 april 2008 att åberopa förvaltningens remissvar.

Särskilt uttalande gjordes av ordföranden Billy Östh m.fl. (m) och ledamoten Vlasta Marcikic (fp) med instämmande av ersättaren Jonathan Lindgren (kd), *bilaga*.

Skarpnäcks stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 18 mars 2008 har i huvudsak följande lydelse.

Kommunstyrelsen har skickat en remiss om vårdnadsbidrag i Stockholms stad. Remissen behandlar införandet av och riktlinjer för vårdnadsbidrag. Kommunfullmäktige har beslutat att vårdnadsbidrag ska införas 1 juli 2008. Vårdnadsbidraget får tas ut helt eller halvt. Stadsledningskontoret har svårt att bedöma kostnaden för vårdnadsbidraget. Vårdnadsbidraget finansieras genom avsatta medel i Stockholms stads budget.

För halvt bidrag kan barnet delta högst 25 timmar i veckan i förskoleverksamhet och deltidavgift betalas. Förvaltningen anser det olyckligt att ett nytt tidsbegrepp införs vid sidan om befintliga deltidsvalet på 30 timmar. Ett visst administrativt arbete kommer att behövas när föräldrar ansöker om vårdnadsbidrag. Enligt förslaget får nämnderna ingen kompensation för handläggning av vårdnadsbidrag.

Barn vars vårdnadshavare som har halvt vårdnadsbidrag upptar en heltidsplats i förskolan. För kommunen är det en ökad kostnad per barn. Förskolan är en del av integrationen och är en start i det svenska samhället. En risk finns att resurser sätts in sent i barnens utveckling i förberedelsen inför grundskolan.

Ärendets beredning

Tjänsteutlåtandet har beretts inom personal- och kansliavdelningen i samarbete med avdelningschefen för förskolan och ekonomisekreterare på ekonomiavdelningen. Förvaltningsgruppen behandlade ärendet 2008-04-15.

Remisstiden är till 2008-04-25.

Bakgrund

Regeringen förväntas besluta om en ny lag, om kommunalt vårdnadsbidrag, som träder i kraft den 1 juli 2008. Lagen innebär att kommun kan besluta att föräldrar med barn som fyllt ett men inte tre år kan få vårdnadsbidrag med 3 000 kronor per barn och månad obeskattat och att det kan trappas av i förhållande till den tid barnet nyttjar offentligt finansierad förskoleverksamhet.

Kommunfullmäktige har beslutat att vårdnadsbidrag ska införas i Stockholm den 1 juli 2008. Kommunstyrelsen har skickat förslaget om införande av vårdnadsbidrag i Stockholms stad på remiss till samtliga stadsdelsnämnder. Förslaget från stadsledningskontoret är att vårdnadsbidraget får tas ut som helt eller halvt belopp, 3 000 kronor alternativt 1 500 kronor per månad och barn. Kravet för att få helt bidrag är att barnet inte deltar i offentlig finansierad förskoleverksamhet och för halvt bidrag kan barnet delta högst 25 timmar i veckan och deltidsavgift betalas. Stadsdelsnämnderna föreslås ansvara för att informera och besluta om samt betala ut vårdnadsbidraget med beaktande av skollagens regler.

Stadsledningskontoret har svårt att bedöma kostnaden för vårdnadsbidraget. Stadsdelsnämndernas budget justeras för utbetalda vårdnadsbidrag efter särskild redovisning. Vårdnadsbidraget finansieras genom avsatta medel i Stockholms stads budget 2008.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Föräldrar till barn från 1 år har möjlighet att få förskoleverksamhet i förskola, familjedaghem eller trefamiljssystem. Alla dessa är offentlig finansierade verksamheter och drivs i kommunal eller enskild regi. I den offentliga diskussionen har det påtalats att föräldrar som valt att vara hemma med sina barn inte på ett likvärdigt sätt som offentlig finansierad barnomsorg fått stöd. Förvaltningen ser att i och med vårdnadsbidraget införs så likställs alla föräldrar oavsett vilka val som man gjort.

I stadens yttrande till socialdepartementet över promemorian "Vårdnadsbidrag Familjepolitisk reform" anføres att vårdnadsbidraget stärker föräldrarnas valfrihet genom möjligheten att kombinera förvärvsarbete med mer tid för barnen.

Försök med vårdnadsbidrag har gjorts i kommuner som Sollentuna och Nacka. Ett 30-tal föräldrar i vardera kommunen valde att stanna hemma med sina barn mot ersättning. Stockholms stad ger i sitt förslag även föräldrar möjlighet att kombinera förvärvsarbete och förskoleverksamhet. Stockholms stads utvecklings- och statistikkontor har på uppdrag från stadsledningskontoret undersökt huruvida föräldrar kommer använda vårdnadsbidraget. Av 500 slumpmässigt utvalda har 22 procent svarat att de kan tänka sig att nyttja vårdnadsbidraget. Hur många som verkligen väljer att kombinera är svårt att uppskatta och därmed de ekonomiska konsekvenserna för staden.

Vid halvt vårdnadsbidrag får barnet delta i offentligt finansierad förskoleverksamhet högst 25 timmar i veckan och då betala deltidsavgift. Med förslaget införs ytterligare ett tidsbegrepp. Deltidsavtal i Stockholms stad säger att deltidsvistelse är om högst 30 timmar per vecka med reducerad föräldraavgift. Deltidsavtal skrivs mellan föräldrar och enhetschef/förskolechef i förvaltningen. Ansvar för att deltidsavtalet följs har föräldrarna men efterlevelsen är mellan förälder och pedagogerna. Föräldrar kan ibland komma för sent av olika anledningar men avtalet är statiskt det vill säga tiden är upp till 30 timmar. Ett avtal ska följas eller avbrytas och föräldrarna hamnar ibland i diskussion om tillämpningen av deltidsavtalet med pedagogerna. Införandet av ett nytt tidsbegrepp med upp till 25 timmar gör det mer komplicerat för alla parter. Föräldrar kan ha svårt att förstå och det kan uppstå förvirring föräldrar emellan med att deltid kan ha olika tidsperioder.

Enklare vore det om alla deltidsavtal är om högst 25 timmar eller 30 timmar. Följande gäller för vårdnadsbidrag enligt lagförslaget.

- För att få vårdnadsbidrag ska man bo och vara folkbokförd tillsammans med barnet.
- Vårdnadsbidraget kan även efter anmälan av båda vårdnadshavarna betalas ut med hälften till vardera vårdnadshavare.
- Vårdnadsbidraget kan inte kombineras med föräldrapenning för barnet eller dess syskon, arbetslöshetsersättning, aktivitetsstöd, utvecklingsersättning, introduktionsersättning för flyktingar, sjuk- och aktivitetsersättning, sjukpenning över 365 dagar, ålderspension eller försörjningsstöd.
- Vårdnadsbidraget räknas som bidragsgrundande inkomst vid prövningen av rätt till bostadsbidrag till barnfamiljer och bostadstillägg för pensionärer. Vårdnadsbidraget räknas som inkomst vid bedömning av rätten till ekonomiskt bistånd.
- Om vårdnadsbidraget sägs upp kan inte nytt vårdnadsbidrag för samma barn utges förrän en tid av 120 dagar har förflutit.
- Vårdnadsbidraget är att bedöma både som en familjeförmån och som en socialförmån enligt EG-rätten. Vårdnadsbidrag ska därmed i enlighet med gemenskapsrätten kunna utges även i de fall där familjen inte uppfyller krav på folkbokföring.

En arbetsgrupp har tillsatts inom stadsledningskontoret för att förbereda införandet av vårdnadsbidrag. Denna grupp ser över de administrativa rutinerna som ska stödja ansökan av vårdnadsbidrag. Det innebär bland annat kontroll gentemot andra bidrag och ersättningar som den sökande kan ha för att följa lagförslaget riktlinjer för utbetalning av vårdnadsbidrag.

Idag har mellan 25 till 30 procent av barnen deltidsavtal på 30 timmar. Ett scenario med 10 till 15 procent som väljer att ha halvt vårdnadsbidrag gör att volymen blir 150

till 200 barn som ska handläggas och kontrolleras. Beroende på hur många som kommer att nyttja vårdnadsbidraget så kommer det att behövas handläggare som ser att ansökningsunderlaget är korrekt enligt lagförslagets riktlinjer även om det till viss del finns e-tjänster som stödjer ansökan. På förvaltningen kommer ekonomisekreterarna på ekonomiavdelningen att handlägga ärenden om vårdnadsbidrag. I förslaget om införandet av vårdnadsbidrag i Stockholms stad ingår ingen ersättning till stadsdelsnämnder för handläggning av ansökningar, kontroll och information.

Ett barn som går på deltidssavtal håller i praktiken en heltidsplats i förskolan. Inget nytt barn tar över det utrymme tidsmässigt bara för att det finns deltidsbarn. Barn som går mellan 9 och 15 varje dag ger inget utrymme för att fylla på med ytterliggare barn på morgonen eller eftermiddagen. I den händelse det är möjligt att två barn ska dela på en plats i förskolan så går det emot kommunfullmäktiges ambitioner om ett visst antal barn per barngrupp.

För kommunen är det en ökad kostnad per barn med införandet av vårdnadsbidrag där föräldrar kan kombinera förskoleplats och att vara hemma viss tid. Kommunen har kostnad för en heltidsplats i förskolan och dessutom en kostnad för vårdnadsbidrag.

Införandet av vårdnadsbidrag kan innebära för dem som har helt vårdnadsbidrag att de kommer senare in i socialisering och lärandet i förskoleverksamheten. Enligt statistiska centralbyråns (SCB) undersökning om hur många som kan tänkas utnyttja vårdnadsbidraget visar den bland annat på att bidraget är populärast bland hushåll med inkomster lägre än 150 tkr per år.

Kungsholmens stadsdelsnämnd

Kungsholmens stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 17 april 2008 att återropa förvaltningens tjänsteutlåtande som remissvar.

Reservation mot beslutet anfördes av Håkan Wahlén m.fl. (s), Ingegerd Akselsson Le Douaron (mp) och Reijo Kittilä (v) med hänvisning till sitt gemensamma förslag till beslut, *bilaga*.

Kungsholmens stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 25 mars 2008 har i huvudsak följande lydelse.

Stockholms stads kommunfullmäktige har tidigare beslutat om att vårdnadsbidrag ska införas i staden den 1 juli 2008. I ett utlåtande från stadsledningskontoret föreslås stadsdelsnämnderna ansvara för att informera och besluta om samt betala ut vårdnadsbidrag.

Stadsdelsförvaltningen ställer sig positiv till förslaget och delar stadsledningskontorets bedömning av den stora osäkerhetsfaktorn när det gäller det faktiska utfallet av bidraget. Det är enligt förvaltningen av stor vikt att tydlig information om vårdnadsbidraget kan lämnas så snart som möjligt. Samtidigt innebär osäkerheten i det faktiska

intresset för vårdnadsbidraget svårigheter i att dimensionera de administrativa resurserna. Ett sätt att minska sårbarheten är ett utökat samarbete mellan stadsdelsnämnderna i lämpliga delar.

Bakgrund

Stockholms stads kommunfullmäktige har tidigare beslutat om att vårdnadsbidrag ska införas i staden den 1 juli 2008 under förutsättning att lagen om kommunalt vårdnadsbidrag träder i kraft innan dess. Förslaget är att vårdnadsbidraget gäller för barn som fyllt ett men inte tre år. Bidraget föreslås vara 3 000 kronor per månad obeskattat och kan trappas av i förhållande till den tid barnet nyttjar offentligt finansierad förskoleverksamhet. Enligt förslaget kan vårdnadsbidraget inte kombineras med t.ex. föräldraförsäkring för barnet eller syskon, arbetslöshetsersättning, introduktionsersättning för flyktingar, sjuk- och aktivitetsersättning och ålderspension.

Stadsledningskontoret föreslår att vårdnadsbidraget får tas ut helt eller halvt, 3 000 kronor respektive 1 500 kronor per månad och barn. Vid helt bidrag deltar barnet inte i offentligt finansierad förskoleverksamhet och vid halvt bidrag kan barnet delta högst 25 timmar i veckan. I det senare fallet betalas deltidsavgift.

Stadsdelsnämnderna föreslås ansvara för att informera och besluta om samt betala ut vårdnadsbidrag.

Information om möjligheten till vårdnadsbidrag ska ges på motsvarande sätt som information om övrig offentligt finansierad förskoleverksamhet. Detta med beaktande av skyldigheten att anvisa plats i förskola till barn som av fysiska, psykiska eller andra skäl behöver särskilt stöd i sin utveckling, om inte barnets behov av sådant stöd tillgodoses på annat sätt, enligt 2 kap 9§ skollagen.

Beslut om att införa kommunalt vårdnadsbidrag i Stockholm innebär inga förändringar av barnomsorgsgarantin. Garantin innebär att barn ska erbjudas plats inom tre månader från det att ansökan om plats inkommit. Även skollagens regler om kommunens skyldighet att tillhandahålla förskoleverksamhet av god kvalitet gäller.

Vidare bedömer stadsledningskontoret att det i nuläget svårt att bedöma kostnader för vårdnadsbidrag. Stadsdelsnämndernas budget justeras för utbetalda vårdnadsbidrag efter särskild redovisning.

Ärendets beredning

Remissvaret har sammanställts på avdelningen för Barn och ungdom.

Förvaltningens synpunkter

Stadsdelsförvaltningen ställer sig positiv till förslaget att stadsdelsnämnderna ansvarar för att informera, besluta samt utbetala vårdnadsbidrag. Den nära kopplingen till förskoleverksamheten, kompetensen och föräldrakontakterna är ett mycket starkt vägande skäl för detta.

Det är av stor vikt att tydlig information om vårdnadsbidraget kan lämnas så snart som möjligt. Stadsdelsförvaltningen får redan idag samtal om riktlinjer och detaljfrågor angående bidraget. Informationsfrågan är extra viktig eftersom införandet av vårdnadsbidrag sammanfaller med införandet av den nya e-tjänsten som ska hantera barnomsorgens ansökningsförfarande och tillhörande kösystem.

Stadsdelsförvaltningen delar vidare stadsledningskontorets bedömning att det i nuläget är svårt att göra en bedömning av hur stor andel av föräldrarna som kommer att ansöka om vårdnadsbidrag. Förvaltningen har genom kontakter med föräldrar på Kungsholmen och Essingeöarna kunnat konstatera att det finns ett intresse men att det är mycket svårt att veta hur stort och på vilket sätt möjligheten kommer att användas.

Det är därmed också svårt att på förhand uttala sig om möjliga effekter av ett införande av vårdnadsbidrag på Kungsholmen och Essingeöarna. Det kan bli en viss fördröjning av efterfrågan av förskoleplatser vilket till en början kan medföra att det blir lättare att uppfylla barnomsorgsgarantin. Det kan också innebära att barngruppernas storlek kan minska. Samtidigt kan ett ökat behov av den öppna förskolan och parklekarna uppstå. Både den öppna förskolan och parklekarna har redan idag många besökare och en eventuell utbyggnad av dessa verksamheter medför ökade kostnader.

På samma sätt är det svårt att ha en uppfattning om vilka administrativa resurser som kommer att krävas. En situation som kännetecknas av stor osäkerhet och en sannolikt ojämn fördelning mellan olika stadsdelsområden innebär relativt stora risker för en enskild förvaltning vid dimensionering av de administrativa resurserna och risk för kostnadsineffektivitet. Ett sätt att hantera denna situation är att pröva möjligheterna till samarbete mellan stadsdelsnämnderna. Information, beslut och utbetalning är just lämpliga områden för ett sådant samarbete.

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 22 april 2008 att återropa förvaltningens tjänsteutlåtande som remissvar.

Reservation mot beslutet anfördes av vice ordförande Berit Kruse m fl (s) och ledamot Leif Larsson (v), *bilaga*.

Särskilt uttalande gjordes av ledamot Leif Larsson (v), *bilaga*.

Hässelby-Vällingby stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 7 april 2008 har i huvudsak följande lydelse.

Kommunfullmäktige har i budget för 2008 beslutat att vårdnadsbidrag ska införas från den 1 juli 2008. Vårdnadsbidraget kan tas ut för barn som fyllt ett men inte tre år. Lagförslaget möjliggör för föräldrar att kombinera förvärvsarbete, förskoleverksamhet och tid med det egna barnet. Under 2008 ersätts stadsdelsnämnderna för utbetalda vårdnadsbidrag. Stadsledningskontoret avser att i budget för 2009 föreslå hur pengar för vårdnadsbidraget ska fördelas till stadsdelsnämnderna för kommande år.

Stadsdelsnämnderna föreslås få i uppdrag att besluta om och utbetala vårdnadsbidrag till föräldrar som har rätt till sådant enligt vad som anges i kommande lag om kommunalt vårdnadsbidrag.

Gemensamma riktlinjer behöver tas fram före införandet då det gäller tillämpning av regelverket för vårdnadsbidrag.

Ärendets beredning

Ärendet har utarbetats inom förskoleavdelningen. Information om ärendet lämnades till fackliga representanter, enligt MBL §19, på avdelningsgrupp den 9 april 2008.

Bakgrund

Regeringen har i promemorian Vårdnadsbidrag Familjepolitisk reform S2007/10526/SF föreslagit en lag som ger kommunerna möjlighet att införa, finansiera och administrera vårdnadsbidrag. Lagen om kommunalt vårdnadsbidrag och förändringar i bland annat lagen om allmän försäkring och föräldraledighetslagen föreslås träda i kraft den 1 juli 2008.

Kommunfullmäktige har i budget för 2008 beslutat att vårdnadsbidrag ska införas från 1 juli 2008. Grunden för vårdnadsbidragets utformning i Stockholms stad är reglerna i den kommande lagen om kommunalt vårdnadsbidrag.

Stadsledningskontoret har fått i uppdrag att utforma riktlinjer för hur vårdnadsbidraget ska hanteras i Stockholms stad. Det utarbetade förslaget har tagits fram inom stadsledningskontorets finansavdelning i samråd med juridiska avdelningen.

Sammanfattning av remissförslaget

Lagen om kommunalt vårdnadsbidrag och förändringar i bland annat lagen om allmän försäkring och föräldraledighetslagen föreslås träda i kraft den 1 juli 2008. Enligt förslaget gäller vårdnadsbidraget för barn som fyllt ett men inte tre år. Bidraget föreslås vara 3 000 kronor per barn och månad obeskattat. Helt vårdnadsbidrag förutsätter att barnet inte deltar i offentligt finansierad förskoleverksamhet.

Stadsledningskontoret föreslår att vårdnadsbidraget får tas ut helt eller halvt. Vid halvt vårdnadsbidrag, 1 500 kronor per barn och månad, får barnet enligt detta förslag delta i offentligt finansierad förskoleverksamhet högst 25 timmar i veckan. Vid nyttjande upp till 25 timmar per vecka betalas deltidstaxa.

Enligt förslaget kan vårdnadsbidrag inte kombineras med bland annat föräldraförsäkring för barnet eller syskon, arbetslöshetsersättning, introduktionsersättning för flyktingar, sjuk- eller aktivitetsersättning och ålderspension.

Beslut om införande av kommunalt vårdnadsbidrag innebär inga förändringar av barnomsorgsgarantin. Stadsdelsnämnderna föreslås ansvara för att informera och besluta om samt betala ut vårdnadsbidrag.

Under 2008 ersätts stadsdelsnämnden för utbetalda vårdnadsbidrag. Stadsledningskontoret avser att i förslag till budget 2009 föreslå hur pengar för vårdnadsbidraget ska fördelas kommande år.

Förvaltningens synpunkter

Under våren 2008 utreds de administrativa rutinerna. Det gäller bland annat införande av e-tjänst, kontroll gentemot andra bidrag och ersättningar, säkrade rutiner för utbetalning av vårdnadsbidrag m.m. Förvaltningen anser det viktigt att gemensamma

riktlinjer för staden tas fram före införandet av vårdnadsbidrag när det gäller tillämpning av regelverket.

Hur efterfrågan på barnomsorg kommer att påverkas är oklart. Det är rimligt att anta att många föräldrar kommer att använda sig av möjligheten att kombinera förvärvsarbete och förskola. I dessa fall kan barnet delta i förskoleverksamheten upp till 25 timmar per vecka. För förskolan innebär det att barnet upptar en plats. Finansieringen av denna är avhängigt huruvida kostnaderna påverkas. Mest sårbart är det i familjedaghemmen där det finns begränsningar för hur många barn en dagbarnvårdare kan ha i gruppen.

Det är viktigt att stadsledningskontoret följer vårdnadsbidragets utveckling. Uppföljningen behöver belysa dels hur bidraget används samt vilka konsekvenserna blir för förskoleverksamheten ur såväl pedagogisk som ekonomisk synvinkel.

Bromma stadsdelsnämnd

Bromma stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 24 april 2008 att åberopa förvaltningens tjänsteutlåtande som remissvar.

Reservation mot beslutet anfördes av Karin Hanqvist m.fl. (s) och Lillemor Samuelsson (v), *bilaga*.

Reservation mot beslutet anfördes av Eie Herlitz (mp), *bilaga*.

Bromma stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 7 april 2008 har i huvudsak följande lydelse.

Regeringen har i dagarna lagt fram en proposition för riksdagen om en ny lag, *Lagen om kommunalt vårdnadsbidrag*, som är tänkt att träda i kraft 1 juli 2008. Lagen innebär möjlighet för kommuner att besluta om vårdnadsbidrag på maximalt 3000 kr per månad för föräldrar med barn i åldern 1-3 år.

Kommunfullmäktige har i budget för 2008 beslutat att vårdnadsbidraget ska införas 1 juli 2008. Enligt förslaget ska vårdnadsbidragen administreras av stadsdelsnämnderna. Vi vill särskilt peka på att dessa nya arbetsuppgifter medför ökade kostnader för utredning, myndighetsutövning samt utbetalning av bidraget.

Av remissen framgår att nämnden för 2008 får full kostnadstäckning för vårdnadsbidraget. Vi förutsätter att nämnden får full kostnadstäckning även från 2009 och att detta även innefattar ett påslag för tillkommande merkostnader för myndighetsutövning och administration.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom verksamhetsområde förskola i samverkan med verksamhetsområde administration.

Bakgrund

Regeringen har i promemorian Vårdnadsbidrag Familjepolitisk reform S2007/10526/SF föreslagit en lag som ger kommunerna möjlighet att införa, finansiera och administrera vårdnadsbidrag. Den nya lagen, Lagen om kommunalt vårdnadsbidrag, och förändringar i bland annat lagen om allmän försäkring och föräldraledighetslagen, föreslås gälla från den 1 juli 2008.

Vårdnadsbidraget ska ge valfrihet och möjliggöra olika kombinationer av förvärvsarbete, förskoleverksamhet och tid med det egna barnet. Det ska också kunna kombineras med fullt förvärvsarbete för båda föräldrarna förutsatt att barnet inte har heltidsplats i offentligt finansierad förskoleverksamhet. Vårdnadsbidraget avser barn i åldern 1 till 3 år och får uppgå till maximalt 3000 kr per barn och månad. Det ska vara obeskattat och minskas i förhållande till den tid barnet använder sig av offentligt finansierad förskoleverksamhet. Enligt förslaget kan vårdnadsbidrag inte kombineras med bl.a. föräldraförsäkring för barnet eller syskon och arbetslöshetsersättning. Vårdnadsbidraget räknas vidare som bidragsgrundande inkomst vid prövning av rätt till andra bidrag. Om vårdnadsbidraget sägs upp av mottagaren får nytt vårdnadsbidrag för samma barn inte beviljas förrän efter 120 dagar.

Kommunstyrelsen behandlade den 23 januari 2008 stadens yttrande till socialdepartementet över promemorian *Vårdnadsbidrag Familjepolitisk reform*. I stadens yttrande anfördes bl.a. att vårdnadsbidraget stärker föräldrarnas valfrihet genom möjligheten att kombinera förvärvsarbete med mer tid för barnen. Eftersom Stockholm har en stor andel förvärvsarbetande föräldrar antas vårdnadsbidrag på deltid kombinerat med förskoleverksamhet bli ganska frekvent. Detta leder till svårigheter att beräkna de ekonomiska konsekvenser bidraget får för staden.

Kommunfullmäktige har i budget för 2008 beslutat att vårdnadsbidrag ska införas den 1 juli. Grunden för vårdnadsbidragets utformning i Stockholms stad är reglerna i den kommande lagen om kommunalt vårdnadsbidrag.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Ökade kostnader för myndighetsutövning och administration

Enligt förslaget ska vårdnadsbidragen administreras av stadsdelsnämnderna. Stadsledningskontoret uppger att en relativt stor andel av stadens föräldrar kan tänka sig att utnyttja vårdnadsbidraget. De nya arbetsuppgifterna medför ökade kostnader för utredning, myndighetsutövning samt utbetalning av bidraget. Inledningsvis måste utbetalningen ske manuellt till dess förskolesystemet (BOSKO) i denna del integrerats i ekonomisystemet (AGRESSO).

De administrativa rutinerna, införande av e-tjänst, kontroll och säkrade rutiner för utbetalning av vårdnadsbidrag mm utreds under våren inför ett genomförande till 1 juli, där BOSKO och AGRESSO ska integreras. Samtidigt med det planerade införandet av vårdnadsbidrag ska de nya regler för kö till och placering i barnomsorgen som utretts under vintern/våren 2008 införas och anpassas till BOSKO. Förvaltningen anser det olyckligt att dessa två stora förändringar inträffar samtidigt.

Full kostnadstäckning förutsätts även från 2009

Av remissen framgår att nämnden för 2008 får full kostnadstäckning för vårdnadsbidraget. Förvaltningen förutsätter att nämnden får full kostnadstäckning även från 2009 och att detta även, som för annan verksamhet, innefattar ett påslag för tillkommande merkostnader för myndighetsutövning och administration.

Samma förutsättningar för deltidssavgift

Stadsledningskontoret föreslår i sitt tjänsteutlåtande att vårdnadsbidraget får tas ut helt eller halvt, 3000 kronor respektive 1500 kr per barn. Helt vårdnadsbidrag förutsätter att barnet inte deltar i offentligt finansierad förskoleverksamhet. Vid halvt vårdnadsbidrag får barnet delta i offentligt finansierad förskoleverksamhet högst 25 timmar i veckan. Deltar barnet i förskoleverksamhet halv tid, dvs upp till 25 timmar i veckan, betalar föräldern deltidssavgift. Den nuvarande gränsen för deltidssavgift i Stockholm ligger vid 30 timmar per vecka. Förvaltningen ser inget skäl till varför gränserna för deltid skulle vara olika eftersom det innebär ytterligare anpassning till BOSKO och den 30-timmarsgräns som redan finns där.

Konsekvenser för stadens ekonomi och förskolornas verksamhet behöver följas

Att använda sig av ett halvt vårdnadsbidrag i kombination med förvärvsarbete och förskoleplats kan göra vårdnadsbidraget till ett komplement till förskolornas verksamhet. Förvaltningen ser en sådan kombination som en fördel eftersom förskolan fyller en viktig social och pedagogisk roll för barns utveckling. Dock, precis som stadsledningskontoret påpekar i sitt tjänsteutlåtande, innebär det svårigheter att uppskatta vårdnadsbidragets fulla ekonomiska konsekvenser för staden. Det är angeläget med en noggrann uppföljning av detta.

Vårdnadsbidraget innebär också en svårighet att bedöma vilka effekter ett ökat antal deltidsskrivna barn får på förskolans verksamhet. Även detta förhållande bör noga följas och analyseras.

Hösten 2007 gick förvaltningen ut med förfrågan till köande föräldrar om intresset för vårdnadsbidraget. Utifrån resultatet på förfrågan ser förvaltningen det som osannolikt att det i Bromma skulle finnas en önskan om det fulla vårdnadsbidraget i en sådan utsträckning att det får konsekvenser för efterfrågan av plats i barnomsorgen.

Information

Stadsledningskontoret föreslår i ärendet att stadsdelsnämnderna är de som informerar, beslutar om samt betalar ut vårdnadsbidraget. Informationen ska ges på samma sätt som övrigt offentligt finansierad förskoleverksamhet.

Förvaltningen föreslår att information ges till föräldrar i form av annons i lokaltidningen Mitt i Bromma samt via hemsidan för Bromma stadsdelsförvaltning.

Spånga-Tensta stadsdelsnämnd

Spånga-Tensta stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 24 april 2008 att åberopa förvaltningens tjänsteutlåtande som remissvar.

Reservation mot beslutet anfördes av Abdo Goriya (s), Jonas Ljungstedt (v), Eva Andersson (s), Rune Olofsson (s) och tjänstgörande ersättaren Azad Hassan (s), *bilaga*.

Reservation mot beslutet anfördes av ledamoten Awad Hersi (mp), *bilaga*.

Spånga-Tensta stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 7 april 2008 har i huvudsak följande lydelse.

Ärendets beredning

Detta ärende har beretts inom avdelningen för förskola, fritid och funktionshinder. De fackliga organisationerna har getts möjlighet att lämna synpunkter vid möte med avdelningens samverkansgrupp den 4 april 2008.

Bakgrund

Kommunfullmäktige har i budget för 2008 beslutat att vårdnadsbidrag ska införas den 1 juli 2008. I ärendet redovisas hur vårdnadsbidraget föreslås utformas och handläggas. Vårdnadsbidrag kan tas ut för barn som fyllt ett men inte tre år. Det kan inte kombineras med andra ersättningar såsom anges i kommande lag om kommunalt vårdnadsbidrag. Stadsdelsnämnderna föreslås ansvara för att informera och besluta om samt betala ut vårdnadsbidrag.

Regeringen har i promemorian Vårdnadsbidrag Familjepolitisk reform

S2007/10526/SF föreslagit en lag som ger kommunerna möjlighet att införa, finansiera och administrera vårdnadsbidrag. Lagförslaget om kommunalt vårdnadsbidrag och förändringar i bland annat lagen om allmän försäkring och föräldraledighetslagen föreslås träda i kraft den 1 juli 2008.

Kommunfullmäktige har i budget för 2008 beslutat att vårdnadsbidrag ska införas den 1 juli 2008.

Förslag på hur Stockholm stad skall hantera vårdnadsbidraget har arbetats fram av stadsledningskontorets finansavdelning i samråd med juridiska avdelningen. Samråd har också skett med representanter från stadsdelsförvaltningarna och utbildningsförvaltningen.

Sammanfattning

Grunden för vårdnadsbidragets utformning i Stockholms stad är reglerna i regeringens lagförslag om kommunalt vårdnadsbidrag. Under våren 2008 utreds de administrativa rutinerna som bl.a innebär införande av så kallad e-tjänst. Rutiner för kontroll gentemot andra bidrag och ersättningar samt för utbetalning av vårdnadsbidraget ska vara säkra. Det databaserade verksamhetssystemet för barnomsorg och skola, BoSko, kommer att användas även för vårdnadsbidraget.

Vårdnadsbidrag kan tas ut för barn som fyllt ett men inte tre år. Det kan inte kombineras med andra ersättningar såsom anges i kommande lagförslag om kommunalt vårdnadsbidrag. Föräldern bestämmer hur vårdnadsbidraget används, t ex för att kompensera egna arbetsinkomster, annan privat anordnad barnomsorg eller hjälp med

barnpassning. Stadsledningskontoret föreslår att vårdnadsbidraget får tas ut helt eller halvt, 3 000 kronor respektive 1 500 kronor per barn. Helt vårdnadsbidrag förutsätter att barnet inte deltar i offentligt finansierad förskoleverksamhet. Vid halvt vårdnadsbidrag får barnet delta i offentligt finansierad förskoleverksamhet högst 25 timmar i veckan. Om barnet deltar i förskoleverksamhet halv tid, upp till 25 timmar i veckan, betalas deltidsavgift.

Stadsdelsnämnderna föreslås ansvara för att informera och besluta om utbetalning av vårdnadsbidrag. Information om möjligheten till vårdnadsbidrag ska ges på motsvarande sätt som information om övrig offentligt finansierad förskoleverksamhet. Detta med beaktande av skyldigheten att anvisa plats i förskola till barn som av fysiska, psykiska eller andra skäl behöver särskilt stöd i sin utveckling, om inte barnets behov av sådant stöd tillgodoses på annat sätt, enligt 2 kap 9§ skollagen.

Stadsledningskontoret avser att följa utvecklingen av kostnaderna för vårdnadsbidraget, hur det används samt konsekvenserna för förskoleverksamheten ur såväl pedagogisk som ekonomisk synpunkt. Stadsledningskontoret återkommer därefter med förslag till riktlinjer för vårdnadsbidraget och vid behov en anpassning till andra riktlinjer, exempelvis ekonomiskt bistånd.

Förvaltningens synpunkter

Stadsledningskontorets förslag till vårdnadsbidrag kommer sannolikt att ge föräldrar större möjligheter att kombinera förskoleverksamhet och arbete och därmed minska barnens vistelsetid på förskolan under de tidiga åren.

Möjligheten att ha barn 25 timmar eller mindre i förskola och samtidigt åtnjuta halvt vårdnadsbidrag kan bli attraktiv. För förskolan innebär det dock inte någon möjlighet att ta in ytterligare barn i gruppen då barnen trots allt upptar en plats på förskolan. För stadsdelen är risken stor att kostnaderna för förskoleverksamhet därmed ökar. Det är därför bra att stadsledningskontoret följer upp vårdnadsbidragets utveckling vad gäller kostnaderna, hur det används samt konsekvenserna för förskoleverksamheten ur såväl pedagogisk som ekonomisk synpunkt.

Den framtida finansieringen av vårdnadsbidraget efter 2008 är oklar, men förvaltningen vill påtala att administration av bidraget kan innebära merkostnad för stadsdelen. Vårdnadsbidraget kan bidra till ökat antal frågor från allmänhet och en utökad granskning vid rutiner för utbetalning kräver särskilda insatser av stadsdelsförvaltningen. Det databaserade verksamhetssystemet BoSko kräver en utvecklad anpassning för att kunna användas vid administration av vårdnadsbidraget.

Den 1 juli 2008 förväntas regeringen besluta om en ny lag, lagen om kommunalt vårdnadsbidrag. Förvaltningen anser det därför vara viktigt att införandet av vårdnadsbidraget för Stockholms kommun sker efter att regeringens beslut fattats och när tydliga riktlinjer, tillämpningar och regler för vårdnadsbidraget fastställts.

På så sätt garanteras en likvärdig tillämpning av vårdnadsbidraget för hela staden.

RESERVATIONER M.M.

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd

Reservation mot beslutet anfördes av vice ordföranden Jan Wallman m.fl. (s) och ledamoten Kjell Marténg (v) med hänsyn till eget förslag, enligt följande.

Att avslå förvaltningens förslag till beslut samt därutöver anföras. Vi Socialdemokrater vill ha en familjepolitik grundad på barnets bästa, generell välfärd samt jämställdhet mellan män och kvinnor. Receptet för det är och förblir en politik som bidrar till både social och ekonomisk utjämning, med en solidarisk omfördelning. Men för att detta ska vara möjligt krävs det att människors förmåga tas till vara. Arbetslinjen måste prioriteras.

I ärendet går att läsa att det är stadsdelsnämnderna som vid införandet av vårdnadsbidrag kommer att få ansvaret för att informera och besluta om samt betala ut vårdnadsbidraget. Stadsdelsnämndens resurser ska alltså riktas mot att informera om bidrag i stället för att fokusera på att få människor i arbete. Ett bidrag som vi genom exempel från andra länder i princip bara utnyttjas av kvinnor, vilket leder till att småbarnsmammor kommer längre från arbetslivet. Konsekvensen av detta är ett fortsatt ojämställt arbetsliv och samhälle. Stadsdelen kommer på detta sätt att bekosta återinförandet av 50-talets hemmafruar, bidrag framför arbete.

Vårdnadsbidraget införs utan att staten skjuter till medel för detta vilket medför att den generella välfärden i vår stadsdel kommer att sjunka för att det fåtal som har den ekonomiska möjligheten att utnyttja bidraget ska kunna få detta. Dessutom är inte konsekvenser och kostnader utredda vad gäller ytterligare arbetsuppgifter med mera. Vi socialdemokrater ser detta som ännu en oseriös användning av våra medborgares samlade skatteintäkt.

Östermalms stadsdelsnämnd

Reservation mot beslutet anfördes av vice ordförande Rolf Lindell m fl (s) och ledamoten Berit Bornecrantz Dias (v) till förmån för eget förslag, enligt följande.

Ett vårdnadsbidrag av det slag som föreslås har karaktär av utvidgat barnbidrag – för dem som har råd att ta emot det. Det skapar inte heller några incitament till jobb, och leder till nya inkomströsklar när småbarnsåldern är över. Inte heller kan man förvänta sig att papporna i någon större utsträckning kommer att vara mera hemma med barnen. Som framgår av tjänsteutlåtandet uppkommer också nya kontroll- och organisationsproblem.

Särskilt uttalande gjordes av ledamoten Marion Sundqvist (mp) enligt följande.

Vi i Miljöpartiet är positiva till grundtanken om att få mer tid med sina barn. Ett bra samhälle ska kunna tillgodose sådana grundläggande mänskliga värden. Men vi anser att ersättningen blir alldeles för låg i det förslag som nu är ute på remiss. Risken är stor att det blir en kvinnofälla. Om man i stället införde t ex en *generell arbetstidsförkortning* och återinförde *friåret* skulle både mammor och pappor kunna få mer tid med sina barn.

Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd

Reservation anfördes av vice ordförande Abele Hailu m.fl. (s) och Gunilla Buhr m.fl. (mp), enligt följande.

Att avslå förvaltningens förslag till beslut

Att därutöver anför

Ja, till pedagogiska förskolor för barnen i Stockholm i allmänhet och på södra och norra Järva i synnerhet!

Ja, till arbetslinjen!

Nej, till stimulansbidrag för att kvinnor ska lämna arbetsmarknaden och stanna vid spisen!

Nej, till hemmafrubidrag ”vårdnadsbidrag” i Stockholms stad!

Först och främst vill vi tacka förvaltningen för en bra konsekvensbeskrivning och synpunkt kring remissen. Sett ur barnens perspektiv är ett vårdnadsbidrag inte barnvänligt.

I praktiken innebär införande av ett vårdnadsbidrag att man motarbetar barns rätt till båda föräldrarna och till en pedagogisk utveckling likvärdig andra barns. Samtidigt drar det resurser från kommunens verksamhet och därmed från förskoleverksamheten vilket riskerar att barngrupperna storlek ökar ytterligare. Vårdnadsbidragen är ett mycket effektivt medel för att öka den sociala och etniska segregationen och förstärker skillnader i barnens uppväxtvillkor. Den bidrar också för att bilda A- och B-lag även i nästa generation. Därmed förs Sverige flera steg tillbaka när det gäller utbyggnaden av pedagogisk förskola och barnomsorg. I område som Rinkeby-Kista är den pedagogiska förskolan avgörande för barnen som är födda i området och har föräldrar som är födda i ett annat land med ett annat modersmål för deras kunskaper i det svenska språket.

Erfarenheten från Norge visar att Språkutvecklingen för barn i invandrarfamiljer som haft vårdnadsbidrag (kontantstötte) blev betydligt sämre än för de barn som deltagit i förskolan

Ett vårdnadsbidrag kommer att föra människor längre från arbetsmarknaden.

Grunden för ett jämlikt och jämställt samhälle med höga välfärdsambitioner är människors arbete. Men arbetslinjen handlar också om individens frihet, möjligheten att kunna försörja sig och sin familj. Vårnadsbidraget innebär ett stimulansbidrag som både i teorin och i praktiken används för att människor inte ska arbeta och riskerar att grupper som redan idag står långt från arbetsmarknaden förs ännu längre bort från densamma. Den borgerliga majoriteten vill dessutom inrätta ett vårnadsbidrag för deltid. Det vill säga att man ges möjlighet att gå ner till deltidsarbete med hjälp av ett halvt vårnadsbidrag. Med andra ord saknar vårnadsbidraget, till skillnad från föräldraförsäkringen, koppling till arbete och utveckling. Den borgerliga majoriteten väljer genom vårnadsbidraget att prioritera bidrag framför arbete.

Sverige har under många år framöver en demografisk utveckling där färre ska försörja fler. Om vårnadsbidraget införs riskerar det att leda till att färre arbetar, att arbetslinjen urholkas och ett minskat skatteunderlag för att finansiera vår gemensamma välfärd.

Den borgerliga majoriteten med moderaterna i spetsen gick till val på att fler skulle arbeta och försörja sig själva och därmed bryta utanförskapet. De borgerliga som var emot alla bidragsformer inför nu en ett ytterligare bidrag: dvs., Vårnadsbidrag förutom det tidigare hushållsnära tjänstbidraget. Båda är bidrag till de rika som redan idag har råd att vara hemma med sina barn och kommer att få betalas av alla andra förvärvsarbetare.

Erfarenheten från Norge visar att kvinnor med utländsk bakgrund i storstadsområdena var värst utsatta. De som redan hade svag förankring i arbetslivet hamnade ännu längre utanför.

Vårnadsbidraget minskar jämställdheten i samhället. De exempel som finns där vårnadsbidrag använts visar att det så gott som enbart är kvinnor som är mottagare av vårnadsbidrag (i Norge var mottagarna till 96 procent kvinnor och i Nacka var 95 procent sökande kvinnor år 2006). Dessa får en lägre livsinkomst än om de skulle arbeta och förvärrar situationen på en redan idag ojämställd arbetsmarknad där kvinnor kommer längre från arbetsmarknaden.

Erfarenheten från Norge visar att 75 procent av de som utnyttjade vårnadsbidraget var kvinnor med utländsk bakgrund och som redan hade svag förankring i arbetslivet.

Vi socialdemokrater vill istället se ett jämställt uttag av föräldraförsäkringen.

Ärendet om vårnadsbidraget är undermåligt berett.

Trots att vårnadsbidrag har införts på försök på några håll nämns inte dessa. Stadsledningskontoret nämner också själva att de har stora svårigheter att överblicka vilka kostnader för kommunen som vårnadsbidraget kommer att innebära. Att fatta beslut på ett sådant underlag är slarvigt och oseriöst och ett ansvarslost spel med skattebetalarnas pengar.

Reservation anfördes av ledamot Jakob Dencker m.fl. (mp) med hänvisning till eget förslag, enligt följande.

Att delvis godkänna förvaltningens förslag till beslut

Att därutöver anföra

Tanken med att hjälpa föräldrar att vara mer tid med sina barn under deras första år är god.

Det finns dock faror med den utformning som den borgerliga majoriteten har gett Stockholms vårdnadsbidrag.

Beloppet som föräldern får ut i vårdnadsbidrag är för lågt. Det är inte beskattat, är inte pensionsgrundande, och kan därför bli en kvinnofälla.

Dessutom, som förvaltningen påpekar, kan det förstärka traditionella könsmönster.

Skärholmens stadsdelsnämnd

Reservation anfördes av (s) genom ledamoten Liliane Svensson, enligt följande.

Förslag till beslut

1. Skärholmens stadsdelsnämnd beslutar att avslå förvaltningens förslag till beslut.
2. Att därutöver anföra nedanstående.
3. Omedelbar justering.

Vi motsätter oss att vårdnadsbidrag införs i Stockholm/Skärholmen. Det finns starka skäl att ej införa vårdnadsbidraget. Dessutom saknas såväl tillräckliga underlag i ärendet som en konsekvensbeskrivning. Man har inte ens bemödat sig att referera till kända exempel vilket är både slarvigt och oseriöst.

Vårdnadsbidraget är inte barnvänligt.

I praktiken innebär införande av ett vårdnadsbidrag att man motarbetar barns rätt till båda föräldrarna och till en pedagogisk utveckling som är likvärdig för alla barn. Samtidigt drar det resurser från kommunens verksamhet och därmed från förskoleverksamheten vilket riskerar att öka barngruppernas storlek.

Vårdnadsbidraget kommer att föra människor längre från arbetsmarknaden.

Grunden för ett jämlikt och jämställt samhälle med höga välfärdsambitioner är människors arbete. Men arbetslinjen handlar också om individens frihet, möjligheten att kunna försörja sig och sin familj.

Vårdnadsbidraget innebär ett riktat bidrag som både i teorin och i praktiken används för att människor inte ska arbeta. Det riskerar att grupper som redan i dag står långt från arbetsmarknaden förs ännu längre bort från densamma. Den borgerliga majoriteten vill dessutom inrätta ett vårdnadsbidrag för deltid. Det vill säga att man ges möjlighet att gå ner till deltidsarbete med hjälp av ett halvt vårdnadsbidrag. Med andra ord saknar vårdnadsbidraget, till skillnad från föräldraförsäkringen, koppling till arbete och utveckling.

Den borgerliga majoriteten väljer genom vårdnadsbidraget att prioritera bidrag framför arbete.

Vårdnadsbidraget minskar jämställdheten i samhället.

De exempel som finns där vårdnadsbidrag använts visar att det så gott som enbart är kvinnor som är mottagare av vårdnadsbidrag. (I Norge var mottagarna till 96 procent kvinnor och i Nacka var 63 av 66 sökande kvinnor år 2006). Dessa får en lägre livsinkomst än om de skulle arbeta och förvärrar situationen på en arbetsmarknad som redan ej är jämställd.

Istället för vårdnadsbidrag vill vi främja ett jämställt uttag ur föräldraförsäkringen.

Reservation anfördes av (v) genom vice ordföranden Margareta Johansson, enligt följande.

Stadsdelsnämnden uppmanar kommunfullmäktige att återkalla beslutet om att införa vårdnadsbidrag i Stockholms stad med följande motivering.

Vårdnadsbidraget är ett av de sämsta politiska förslagen på många år. Även de flesta allianspolitiker tycker förmodligen att detta är omodern och dålig politik men vill inte riskera samarbetet med kd och är därmed beredda att återskapa ett 50 talets Sverige.

Gruppen föräldrar som kan "välja" 3 000 kronor i månaden framför en arbetsinkomst är tämligen begränsad. Förslaget är en kvinnofälla och ett hot emot jämställdheten och drabbar de mest socialt utsatta kvinnorna och däribland kvinnor med utländsk bakgrund. De flesta kommer med all säkerhet att vara de som redan i dag lever i ett utanförskap: eller andra grupper som drabbats av arbetslöshet och som precis kommer att klara sig om de får detta lilla tillskott till familjens inkomster. Barnen fråntas möjligheten att tillbringa småbarnsåren i förskolan och lägga grunden för en lyckad skolgång. Resultatet blir att utanförskapet för dessa föräldrar – med all säkerhet oftast mammor - och barn ökar. Förvaltningen gör också det viktiga påpekandet att kontakten med det svenska samhället för barn med annat hemspråk kan försenas.

Eventuellt finns det några familjer som är så förmögna att de är oberoende av en arbetsinkomst. Ytterligare ett alternativ är att man använder vårdnadsbidraget till att betala någon annan som tar hand om barnet i hemmet.

Det är svårt att bedöma hur vårdnadsbidraget kan påverka efterfrågan på förskoleplatser. Föräldrarna kan ta ut vårdnadsbidrag på deltid och efterfrågan på förskoleplatser kommer då inte att minska. Kostnaden blir i stället dubbel. Behovet av öppen förskola, som även förvaltningen lyfter fram, och parklek kan komma att öka. Extra resurser för att möta dessa behov saknas i budgeten. Risken är att bidraget leder till neddragningar i förskolan

Den viktigaste anledningen till att säga nej till vårdnadsbidraget är barns rätt till förskola. Den svenska förskolan är fantastisk och något av det bästa vi har. Möjligheten för föräldrar att ge sina barn personlig omvårdnad och kärlek försvinner inte med att barnen är på förskolan under vardagarna. Ofta är det förskolepersonalen som först upptäcker de barn där den personliga omvårdnaden i hemmet brister. Genom att bedriva en politik där barn isoleras i hemmet riskerar vi att låta dessa barn lida längre.

Skärholmen bedriver en mycket bra förskoleverksamhet genom bl.a. genom små barngrupper, satsning på de små barnen, språkutveckling och kompetensutveckling.

Reservation anfördes av (mp) genom ledamoten Rebwar Hassan för, enligt följande.

Stadsdelsnämnden delvis styrker förvaltnings remissvaret om vårdnadsbidrag i Stockholm. Stadsdelsnämnden föreslår att staden begär hos regeringen för att komplettera reformen i stockholms stad utifrån följande

Därutöver anför följande. Jag stödjer intentionerna att föräldrar får mer tid med sina barn och jag är för att olika barnomsorgslösningar få ett ekonomiskt stöd. Föräldrar och barn få mer tid att bästa är om vi kan påverka vårt samhälle att bli mer barnvänlig samhälle, föräldrar och familjer är alla olika, och har olika behov. Ekonomiska ersättningen kan ge familjer som väljer att själva ta hand om sina barn är en bra lösning. Idag anser många barn och föräldrar att de inte har tillräckligt med tid för varandra. Om barnen får mer av föräldrarnas tid, vet och förstår de att de är viktiga. Med hjälp av ekonomiskt stöd att föräldrar kan lättare välja om de till exempel vill förlänga föräldraledigheten, eller gå ner i arbetstid.

Redan idag jobbar många föräldrar deltid för att få mer tid med sina barn och gör så gott de kan för att få ekonomin att gå ihop därför jag föreslår att istället för vårdnadsbidrag finns en rad andre bättre alternativ. **Arbetsstidsförkortning.** Den vill vi ju ska gälla för alla.

Höja vårdnadsbidraget för att alla kan utnyttja det. Eftersom inga ensamstående föräldrar klarar sig på bidragets 3 000 kr i månaden och det lockar knappast fler pappor att vara hemma mer med sina barn.

Kvotera det lika mellan föräldrarna för att inte ska bli en kvinnofälla eller bara kvinnor använda det. Eftersom finns en erfarenhet av vårdnadsbidraget som är ett nederlag för jämställdheten. I andra länder har det oftast varit kvinnor som utnyttjar liknande bidrag, till exempel i Norge och Finland har 95 procent av bidragstagarna varit kvinnor.

18 månaders föräldraförsäkring, att föräldrarna ska kunna vara hemma med barnen samtidigt under en månad och möjlighet att vara hemma med egna barn fram tills barnen fyllt tre år.

Det är viktigt, för både barn och föräldrar att barnen måste få ta större plats än idag och människors liv ska inte bara bestå av karriärstänkande och stress.

Därför föreslår jag om mer tid med barn som innebär en rättighet att mot ersättning gå ned i arbetstid till 75 procent. Ersättningen ska vara pensionsgrundande. Uttaget kan ske av en eller två föräldrar tillsammans eller var och en för sig. Det är viktigt att både män och kvinnor får möjlighet till mycket tid med sina barn.

Ersättaryttrande gjordes av ledamot Mikael Nordstedt (kd), enligt följande.

Vi kristdemokrater ser positivt på att vårdnadsbidraget nu kan bli aktuellt för Stockholms barnfamiljer.

Detta kommer att ge de redan hårt pressade föräldrarna möjlighet att få mer tid till sina barn, vilket många efterfrågar.

Med dagens system känner många föräldrar att de tvingas arbeta heltid och ha barnen på förskola vilket nu vårdnadsbidraget kan ändra på.

Enligt de undersökningar som gjorts i Sverige av SCB (statistiska central byrån) är 20 % positiva av de tillfrågade småbarnsföräldrarna och ytterligare 25% som skulle kunna tänka sig att vara hemma om de kunde få vårdnadsbidrag.

I stockholmsområdet är siffrorna lägre men uppgår ändå till att var 10:e barnfamilj är positiv och kan absolut tänka sig att använda vårdnadsbidraget.

Detta visar tydligt att det finns ett stort behov att få ta hand om sina egna barn om det ges möjlighet.

Vårdnadsbidraget ökar familjers valfrihet och inflyttande och talar inte om exakt hur de ska välja. Detta går i linje med den politik som vi i Alliansen för.

Den pedagogiska verksamheten på förskolan är viktig och vi ska naturligtvis fortsätta att satsa på den. Men vi lutar på att föräldrar i allmänhet väljer den typ av barnomsorg som är bäst för deras barn och tids nog kommer barnen in i den kommunala eller privata förskolan. Detta har motarbetats och kommer att motarbetas av vänsterminoriteten som tycker att barn ska tillbringa sin tid på kommunala förskolor och inte med sina föräldrar, en syn som tyvärr präglar deras politik. Naturligtvis kan det bli en administrativ utmaning för förvaltningen i början men kommer på längre sikt att planas ut.

Älvsjö stadsdelsnämnd

Reservation mot beslutet anfördes av vice ordföranden Majvi Andersson m fl (s) och ledamoten Maj-Len Eklund (v), enligt följande.

Förslag till beslut

Älvsjö stadsdelsnämnd beslutar

Att avslå förvaltningens förslag till beslut

Att därutöver anföra

Vi motsätter oss att vårdnadsbidrag införs i Stockholm. Det finns flera starka skäl att inte införa vårdnadsbidraget. Dessutom saknas såväl tillräckliga underlag i ärendet som en konsekvensbeskrivning. Kända exempel refereras inte ens vilket är slarvigt och oseriöst.

Sett ur barnens perspektiv är ett vårdnadsbidrag inte barnvänligt. I praktiken innebär införande av ett vårdnadsbidrag att man motarbetar barnets rätt till båda föräldrarna och till en pedagogisk utveckling likvärdig andra barns. Samtidigt drar det resurser från kommunens verksamhet och därmed från förskoleverksamheten vilket riskerar att barngruppernas storlek ökar ytterligare.

Ett vårdnadsbidrag kommer att föra människor längre bort från arbetsmarknaden. Människors arbete är grunden för ett jämställt och jämlikt samhälle med höga väl-

färdsambitioner. Men arbetslinjen handlar också om individens frihet, möjligheten att kunna försörja sig och sin familj. Vårnadsbidraget innebär ett riktat bidrag som både i teorin och i praktiken användas för att människor inte ska arbeta och riskerar att grupper som redan idag står långt från arbetsmarknaden förs ännu längre bort från den samma.

Den borgerliga majoriteten vill dessutom inrätta ett vårnadsbidrag för deltid. Som vi ser det saknar vårnadsbidraget – till skillnad från föräldraförsäkringen – koppling till arbete och utveckling. Den borgerliga majoriteten väljer genom vårnadsbidraget att prioritera bidrag före arbete.

Sverige har under många år framöver en demografisk utveckling där färre får försörja fler. Om vårnadsbidraget införs riskerar det att leda till att färre arbetar och att arbetslinjen urholkas. Dessutom blir det ett minskat skatteunderlag som kan finansiera vår gemensamma välfärd.

Vårnadsbidraget minskar jämställdheten i samhället. De exempel som finns där vårnadsbidrag använts visar att det så gott som enbart är kvinnor som är mottagare av bidraget (i Norge var mottagarna till 96 procent kvinnor och i Nacka var 63 av 66 sökanden kvinnor år 2006). Mottagare av vårnadsbidrag får lägre livsinkomst än om de skulle arbeta vilket påverkar framtida pensioner i negativ riktning. Dessutom förvärrar det situationen på en redan idag ojämställd arbetsmarknad där kvinnor kommer allt längre bort från arbetsmarknaden. Vi vill istället se ett jämställt uttag av föräldraförsäkringen.

Ärendet om vårnadsbidraget är undermåligt berett. Trots att vårnadsbidrag har införts på försök på några håll nämns inte dessa. Stadsledningskontoret nämner också själva att de har stora svårigheter att överblicka vilka kostnader vårnadsbidraget kommer att innebära för kommunen. Att fatta beslut på ett sådant underlag är slarvigt och oseriöst och ett ansvarslost spel med skattebetalarnas pengar.

Särskilt uttalande gjordes av ordföranden Karl Bern m fl (fp), ledamoten Olle Andretzky m fl (m) och ersättaren Eva-Lena Lindfors (kd), enligt följande.

Vårnadsbidraget är en mycket efterlängtd valfrihetsreform som ger familjer mer makt över sin egen vardag och mer tid tillsammans. En attitydundersökning genomförd av utrednings- och statistikkontoret (USK) visar att stockholmsföräldrarna är positiva till vårnadsbidraget. Stockholmarna efterfrågar större valfrihet, mer inflytande och mer flexibla lösningar, även inom barnomsorgen. Vårnadsbidraget är en del av stadens arbete med att ge dem detta.

Vårnadsbidraget gör det möjligt för både män och kvinnor att bättre kombinera arbetsliv med familjeliv. Det är vidare positivt att vårnadsbidraget kan tas ut både helt och halvt, så att de föräldrar som önskar kan gå ner i arbetstid och få mer tid tillsammans med sina barn.

Särskilt uttalande gjordes av ledamoten Kenneth Rönquist (mp), enligt följande.

Vi i Miljöpartiet är positiva till grundtanken om att få mer tid med sina barn. Ett bra samhälle ska kunna tillgodose sådana grundläggande mänskliga värden. Många småbarnsföräldrar upplever i dag stark stress över att de inte i den utsträckning de vill kan vara tillsammans med sina barn under de viktiga småbarnsåren. I dag finns en möjlighet till deltidsarbete under den tid barnen är små. I realiteten är dock denna möjlighet starkt begränsad för många människor på grund av att man inte har råd att gå ned i lön.

Men vi anser att ersättningen blir alldeles för låg i det förslag som nu är ute på remiss. Risken är stor att det blir en kvinnofälla. Om man i stället införde t ex en generell arbetstidsförkortning och återinförde friåret skulle både mammor och pappor kunna få mer tid med sina barn.

Mp har i övrigt ett eget alternativ till barnomsorg tvåfamiljssystem.

Två familjer tillsammans tar ansvar för familjernas respektive barn. Föräldrarna turas helt enkelt om med omsorgen av barnen i sina hem enligt ett schema som de inblandade kommer överens om. Föräldrarna anställs och får barnskötarlön av Stockholms stad. På så sätt kan föräldrarna i de två familjerna arbeta i sina ordinarie arbeten motsvarande fyra dagar i veckan. Barnen får vara tillsammans med sina föräldrar och andra vuxna i familjens nätverk i avvaktan på förskoleplats och köerna kortas. Trycket på förskolan minskar och en minskning av barngrupperna kan genomföras. Eftersom båda föräldrarna ingår i systemet främjar det också jämställdheten.

Föräldrarna är alltså kommunala dagbarnvårdare för egna barn. De får en ersättning som är beskattad, pensionsgrundande och på en högre nivå än det av regeringen aviserade vårdnadsbidraget.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd

Reservation mot beslutet anfördes av vice ordföranden Magnus Dannqvist, ledamöterna Mervi Mäkinen Andersson, Sonja Mogert, Lennart Pöppel (alla s), ledamoten Rosa Lundmark (v) till förmån för det egna förslaget, enligt följande.

Stadsdelsnämnden beslutar

Att avslå förvaltningens förslag till beslut och insända detta som ett förvaltningsyttrande och att därutöver anföras.

Vi motsätter oss att vårdnadsbidrag införs i Stockholm. Det finns flera starka skäl att inte införa vårdnadsbidraget.

Sett ur barnens perspektiv är ett vårdnadsbidrag inte barnvänligt. I praktiken innebär införande av ett vårdnadsbidrag att man motarbetar barns rätt till båda föräldrarna och till en pedagogisk utveckling likvärdig andra barns. Erfarenheterna från Norge

visar att vårdnadsbidraget ökar skillnaderna mellan barn i familjer med olika ekonomiska förhållanden. Färre barn som bor i områden med hög arbetslöshet kommer att gå i förskolan och ta del av den språkutvecklande verksamheten, vilket försämrar deras möjligheter att lyckas bra i skolan. Samtidigt drar det resurser från kommunens verksamhet och därmed från förskolverksamheten, vilket riskerar till att barngrupperna storlek ökar ytterligare. Även planeringen för att tillgodose behovet av förskoleplatser försämrar. Om antalet deltidsbarn ökar försvåras förskolans pedagogiska verksamhet, vilket även påverkar heltidsbarnen.

Ett vårdnadsbidrag kommer att föra människor längre från arbetsmarknaden. Grunden för ett jämlikt och jämställt samhälle med höga välfärdsambitioner är människors arbete. Men arbetslinjen handlar också om individens frihet, möjligheten att kunna försörja sig och sin familj. Vårdnadsbidraget innebär ett riktat bidrag som både i teorin och i praktiken används för att människor inte ska arbeta och riskerar att grupper som redan idag står långt från arbetsmarknaden förs ännu längre bort från den samma. Den borgerliga majoriteten vill dessutom inrätta ett vårdnadsbidrag för deltid. Det vill säga att man ges möjlighet att gå ner till deltidsarbete med hjälp av ett halvt vårdnadsbidrag. Med andra ord saknar vårdnadsbidraget, till skillnad från föräldraförsäkringen, koppling till arbete och utveckling. Den borgerliga majoriteten väljer genom vårdnadsbidraget att prioritera bidrag framför arbete, vilket är anmärkningsvärt.

Ensamstående föräldrar missgynnas, eftersom de inte har möjlighet att ta ut vårdnadsbidraget om de inte har ett kapital. Bidraget gynnar endast välbeställda familjer som har råd att trappa ned arbetstiden, sätta bidraget på barnens sparkonto eller som redan anlitar privata barnflickor.

Sverige har under många år framöver en demografisk utveckling där färre ska försörja fler. Om vårdnadsbidraget införs riskerar det att leda till att färre arbetar, att arbetslinjen urholkas och ett minskat skatteunderlag för att finansiera vår gemensamma välfärd.

Vårdnadsbidraget minskar jämställdheten i samhället. De exempel som finns där vårdnadsbidrag använts visar att det så gott som enbart är kvinnor som är mottagare av vårdnadsbidrag (i Norge var mottagarna till 96 procent kvinnor och i Nacka var 63 av 66 sökande kvinnor år 2006). Dessa kvinnor får en lägre livsinkomst än om de skulle arbeta och förvärrar situationen på en redan idag ojämställd arbetsmarknad där kvinnor kommer ännu längre från arbetsmarknaden. Vi vill istället se ett jämställt uttag av föräldraförsäkringen.

Ärendet om vårdnadsbidraget är undermåligt berett. Trots att vårdnadsbidrag har införts på försök på några håll nämns inte dessa. Stadsledningskontoret nämner också själva att de har stora svårigheter att överblicka vilka kostnader för kommunen som vårdnadsbidraget kommer att innebära. Att fatta beslut på ett sådant underlag är slarvigt och oseriöst och ett ansvarslöst spel med skattebetalarnas pengar.

Reservation mot beslutet anfördes av ledamoten Jonas Eklund (mp) till förmån för det egna förslaget, enligt följande.

1. Stadsdelsnämnden avstyrker införande av vårdnadsbidrag i Stockholms stad.
2. Stadsdelsnämnden föreslår att staden begär hos regeringen att en grön reform för barntid införs i Stockholms stad.
3. Därutöver anförs följande.

Många småbarnsföräldrar upplever i dag stark stress över att de inte i den utsträckning de vill kan vara tillsammans med sina barn under de viktiga småbarnsåren. I dag finns en möjlighet till deltidsarbete under den tid barnen är små. I realiteten är dock denna möjlighet starkt begränsad för många människor på grund av att man inte har råd att gå ned i lön.

För att skapa möjligheter för fler att gå ned i arbetstid under de första åren med småbarn har Miljöpartiet de Gröna föreslagit en ny del i föräldraförsäkringen som vi kallar barntid. Reformen gör att fler människor har möjlighet att minska sin arbetstid utan att förlora kontakten med arbetsmarknaden.

Barntid innebär en rätt att gå ned i arbetstid till 75 procent mot en offentlig ersättning på 2 500 kronor per månad. Ersättningen är pensionsgrundande. Uttaget kan ske av en eller två föräldrar, tillsammans eller var och en för sig.

Vi anser att barntid är en betydligt bättre reform än regeringens vårdnadsbidrag, som riskerar att bidra till en konservering av könsrollerna. För att en av föräldrarna ska kunna avstå från arbete mot ett bidrag på 3 000 kronor kommer den andra ofta att behöva jobba så mycket som möjligt för att täcka upp inkomstbortfallet. Kvinnor tjänar fortfarande oftast mindre än sina manliga partner, varför vårdnadsbidraget gynnar familjemodellen med en hemmavarande mor och en frånvarande, ständigt arbetande far.

Med barntidsförslaget har båda föräldrarna möjlighet att gå ned i arbetstid och dela på det praktiska föräldraskapet, samtidigt som att barnet får umgås mer med båda sina föräldrar. Det är viktiga fördelar ur både barn- och vuxenperspektiv som vårdnadsbidraget saknar. Vi anser att därför att Stockholms stad ska begära hos regeringen att få införa en jämställd barntidsreform enligt grön modell.

Södermalms stadsdelsnämnd

Särskilt uttalande gjordes av Södermalms stadsdelsnämnd, enligt följande.

Regeringen har i budgetpropositionen för 2008 uttalat att ett kommunalt frivilligt vårdnadsbidrag ska införas från den 1 juli 2008. Vårdnadsbidraget är en satsning på större valfrihet för Södermalms barnfamiljer. Varje familj på Södermalm har unika behov. En del har en situation där förskolan kan erbjuda den bästa lösningen för deras barn. Andra ser att deras barn under deras första år mår bäst av att under varierande tider vara mer med sina föräldrar. Detta beslut anser vi att föräldrarna bäst kan fatta själva. Att handlingsfriheten för barn och föräldrar ökar är en vinst inte bara för familjerna själva utan också för samhället som därmed i mindre grad styrs uppifrån.

Vårdnadsbidraget är en ny reform, vilket innebär att det finns en del praktiska frågetecken. Dessa kommer dock med all säkerhet att hinna rätas ut inför införandet den 1 juli. Alla reformer innebär en omställningsperiod där det är svårt att exakt förutspå utfall och konsekvenser. Det råder inga tvivel om att reformen som helhet är mycket bra och att det är viktigt att Stockholms stad inför vårdnadsbidraget så tidigt som möjligt. Söders familjer har fått vänta länge nog på den ökade valfrihet som vårdnadsbidraget innebär.

Förvaltningen uttrycker i sitt svar en oro för ökad administration och ökade kostnader. Vårdnadsbidraget finansieras med avsatta pengar ur den centrala medelsreserven och tar därmed inte några resurser från andra verksamheter i SDN. Under 2008 ersätts stadsdelsnämnderna för utbetalda vårdnadsbidrag. Nämndernas budget justeras i tertialrapport 2 och i bokslut efter särskild redovisning.

Förvaltningen spekulerar också i huruvida barn riskerar att halka efter i utveckling och inte få ta del av pedagogiska resurser som erbjuds i förskolan. Vi menar att detta är en felsyn. Barn tar inte skada av att tillbringa mer tid med sina föräldrar. Vi tror att föräldrarna är medvetna om barnets behov av stimulans och är kapabla att ge barnet olika upplevelser, tillfällen att leka med kamrater, möjlighet att träffa andra vuxna mm under den tid man tar ut vårdnadsbidrag.

Vårdnadsbidraget är en mycket efterlängtd valfrihetsreform som ger familjerna mer makt över sin egen vardag och mer tid tillsammans.

Den attitydundersökning som USK genomfört under förra året visar att stockholmsföräldrarna är positivt inställda till vårdnadsbidraget. Det kommer att vara möjligt att vårdnadsbidraget tas ut både helt och halvt, så att de föräldrar som vill kan gå ner i arbetstid och få mer tid med sina barn.

Större valfrihet och mer flexibla system gör det möjligt för både män och kvinnor att bättre kombinera arbetsliv med familjeliv. Vårdnadsbidraget tillsammans med den nya jämställdhetsbonusen i föräldraförsäkringen och satsningar på en utveckling av förskolan tror vi leder både till ökad jämställdhet och nöjdare barn och föräldrar.

Reservation anfördes av vice ordförande Jan Forsell m.fl. (s) samt ledamöterna Birger Jeansson (mp) och Heinz Spira (v) till förmån för eget förslag enligt följande.

Förslag till beslut

Att avslå förvaltningens förslag till beslut

Att därutöver anföras.

Vi motsätter oss att vårdnadsbidrag införs i Stockholm. Det finns flera starka skäl att ej införa vårdnadsbidraget. Dessutom saknas såväl tillräckliga underlag i ärendet som en konsekvensbeskrivning. Kända exempel refereras inte ens vilket är slarvigt och oseriöst.

Sett ur barnens perspektiv är ett vårdnadsbidrag inte barnvänligt. I praktiken innebär införande av ett vårdnadsbidrag att man motarbetar barns rätt till såväl föräldrarna

som skall ge en personlig vårdnad och kärlek i hemmet och till en pedagogisk utveckling likvärdig andra barns. För barn där den personliga omvårdnaden i hemmet brister är förskolan ovärderlig då personalen ofta är de första som upptäcker detta. Genom att föra en politik där barn isoleras i hemmet riskerar dessa barns lidande att förlängas.

Vårnadsbidraget kommer att dra resurser från kommunens verksamhet och därmed från förskolverksamheten vilket riskerar till att barngrupperna storlek ökar ytterligare och att förskolegarantin kommer att bli ännu svårare att uppfylla. Det är dessutom omöjligt att bedöma hur vårnadsbidraget kommer att påverka efterfrågan på förskoleplatser. Då det blir möjligt att ta ut vårnadsbidrag på deltid kommer inte efterfrågan på förskoleplatser att minska. Kostnaden blir i stället dubbel. Behovet av öppen förskola och parklek kan också komma att öka och extra resurser för att möta dessa behov saknas i budgeten. Det finns redan på Södermalm ett stort behov av fler förskoleplatser i takt med det ökade antalet bostäder i stadsdelen. Vårnadsbidraget kommer att ytterligare komplicera planeringen.

Ett vårnadsbidrag kommer att föra människor längre från arbetsmarknaden. Grunden för ett jämlikt och jämställt samhälle med höga välfärdsambitioner är människors arbete. Men arbetslinjen handlar också om individens frihet, möjligheten att kunna försörja sig och sin familj. Vårnadsbidraget innebär ett riktat bidrag som både i teorin och i praktiken används för att människor inte ska arbeta och riskerar att grupper som redan idag står långt från arbetsmarknaden förs ännu längre bort från den samma. Den borgerliga majoriteten vill dessutom inrätta ett vårnadsbidrag för deltid. Det vill säga att man ges möjlighet att gå ner till deltidsarbete med hjälp av ett halvt vårnadsbidrag. Med andra ord saknar vårnadsbidraget, till skillnad från föräldraförsäkringen, koppling till arbete och utveckling. Den borgerliga majoriteten väljer genom vårnadsbidraget att prioritera bidrag framför arbete.

Sverige har under många år framöver en demografiskutveckling där färre ska försörja fler. Om vårnadsbidraget införs riskerar det att leda till att färre arbetar, att arbetslinjen urholkas och ett minskat skatteunderlag för att finansiera vår gemensamma välfärd.

Vårnadsbidraget motverkar jämställdheten i samhället. De exempel som finns där vårnadsbidrag använts visar att det så gott som enbart är kvinnor som är mottagare av vårnadsbidrag (i Norge var mottagarna till 96 procent kvinnor och i Nacka var 63 av 66 sökande kvinnor år 2006). Dessa får en lägre livsinkomst än om de skulle arbeta och förvärrar situationen på en redan idag ojämsställd arbetsmarknad där kvinnor kommer längre från arbetsmarknaden. Därutöver kommer säkerligen många av dem som idag finns utanför arbetsmarknaden att acceptera vårnadsbidrag. Vi vill istället se ett jämställt uttag av föräldraförsäkringen.

Ärendet om vårnadsbidraget är undermåligt berett. Trots att vårnadsbidrag har införts på försök på några håll nämns inte dessa. Stadsledningskontoret nämner också själva att de har stora svårigheter att överblicka vilka kostnader för kommunen som vårnadsbidraget kommer att innebära. Att fatta beslut på ett sådant underlag är slarvigt och oseriöst och ett ansvarslost spel med skattebetalarnas pengar.

Ersättaryttrande gjordes av Pia Toremar (c), enligt följande.

Om jag hade haft yrkanderätt, hade jag röstat enligt (m)-(kd)-förslaget.

Norrmalms stadsdelsnämnd

Reservation anfördes av vice ordföranden Lars Arell m.fl. (s) enligt följande.

1. Avslå införandet av vårdnadsbidrag i Stockholms stad.
2. I huvudsak godkänna förvaltningens yttrande.
3. Därutöver anför följande:

Den borgerliga majoriteten vann valet på arbetslinjen men med införandet av vårdnadsbidraget uppmuntras föräldrar, och då särskilt kvinnor, att stanna hemma. Den kommunala ekonomin kommer att påverkas negativt då kommunerna förlorar skatteintäkter samtidigt som man betalar ut bidrag till folk för att stanna hemma.

Fortfarande tjänar män mer än kvinnor på arbetsmarknaden och den offentliga sektorn domineras av kvinnor med dåliga löner och oftast ofrivilliga deltidsarbeten. Av ekonomiska skäl blir valet enkelt, den som tjänar sämst får stanna hemma. Effekten blir i många fall ett långvarigt utanförskap från arbetsmarknaden.

Dagens pensionssystem bygger på hur mycket vi har förvärvat arbetat på arbetsmarknaden. Kvinnor som stannar hemma med barn och erhåller vårdnadsbidrag får därmed i slutändan sämre pension.

Det är viktigt att behålla kvalitén på förskolan vilken är en pedagogisk verksamhet där barn från olika delar av samhället får en möjlighet att mötas. För många barn med föräldrar som har annan etnisk bakgrund än svensk är förskolan det enda forum de har för att lära känna det svenska samhället och lära sig det svenska språket. Och det är i de mer utsatta delarna av samhället, exempelvis i invandrarfamiljer och bland arbetslösa, som risken är störst att kvinnan kommer tvingas stanna hemma med barnen.

Det inte är fel att vara hemma med sina barn när barnen är riktigt små. Det är just därför vi har en föräldraförsäkring som gynnar detta. Ett införande av vårdnadsbidraget skulle sända fel signaler till vår nästkommande generation. Det skulle visa på att staten uppmuntrar familjer att överlåta sysslor i hemmet, som man egentligen bör dela på, till den ena partnern, vilket i de flesta fall kommer vara kvinnan.

Förslaget om vårdnadsbidraget är omodernt och det är ett slag mot allt jämställdhetsarbete.

Reservation anfördes av ledamoten Hans Enroth (v) enligt följande.

Stadsdelsnämnden uppmanar kommunfullmäktige att återkalla beslutet om att införa vårdnadsbidrag i Stockholms stad med följande motivering:

Vårdnadsbidraget är ett av de mest bakåtsträvande och barnfientliga politiska beslut som har fattats på mycket länge.

Bidraget kommer sannolikt att främst tas ut av kvinnor som idag står långt från arbetsmarknaden och försämrar därmed deras möjligheter till egen försörjning när bidraget har tagit slut. Mycket få män kommer att ta ut bidraget som återskapar 50-talets hemmafruar.

Erfarenheterna från Norge talar för att många av kvinnorna som tar ut vårdnadsbidraget har sitt ursprung i andra länder. Deras barn kommer förmodligen av ekonomiska eller andra skäl att inte gå i förskolan och ta

del av den språkutvecklande verksamheten. Barnen kommer att hamna på efterkälken redan innan de börjat skolan.

Inte heller ensamstående föräldrar kommer att ha möjlighet att ta ut vårdnadsbidraget, som endast gynnar välbeställda familjer: de som har råd att trappa ner arbetstiden, råd att sätta in bidraget på banken till barnen eller har en privat barnflicka.

Dessutom försvårar vårdnadsbidraget stadsdelsnämndens planering av antalet förskoleplatser vilket även påverkar de som väljer att inte ta ut bidraget. Om antalet deltidsbarn ökar kraftigt påverkas den pedagogiska verksamheten på förskolan, vilket påverkar alla barn. Risken är också att bidraget leder till neddragningar i förskolan. Behovet av öppen förskola och parklek kan komma att öka. Extra resurser för att möta dessa behov saknas i budgeten.

Särskilt uttalande gjordes av ledamoten Johanna Jämstorp (kd) och ordföranden Hanna Broberg m.fl. (m), enligt följande.

Äntligen införs vårdnadsbidrag i Stockholm! Alliansens politik har inom en rad områden inneburit satsningar på valfrihet och mångfald och det är mycket tillfredställande att detta nu även gäller barnomsorg. Vårdnadsbidragets syfte är att ge familjer mer inflytande över hur de vill ordna sin barnomsorg och inte minst större möjlighet att tillbringa mer tid tillsammans. Poängen är att öka familjers valfrihet och inflytande, inte att vi ska tala om exakt hur de ska välja.

Stockholmarna efterfrågar större valfrihet, mer inflytande och mer flexibla lösningar, även inom barnomsorgen. Vårdnadsbidraget är en del av stadens arbete med att ge dem det. Den attitydundersökning som USK genomfört visar att stockholmsföräldrar är positiva till vårdnadsbidraget, vilket är mycket glädjande.

Alla barn är unika individer och har olika behov. Vissa barn trivs på förskolan tidigt medan andra barn behöver mer tid i en lugnare miljö innan de är redo för exempelvis förskola. Vi litar på att föräldrar i allmänhet väljer den typ av barnomsorg som är bäst för deras barn. För de allra flesta innebär det även tid på förskola. Vi tycker utan tvekan att den pedagogiska verksamheten på förskolan är viktig och satsar också på att utveckla den. Vårdnadsbidraget ska finansieras med avsatta pengar ur den centrala medelsreserven och därmed inte ta resurser från andra verksamheter i SDN.

Det är positivt att vårdnadsbidraget kan tas ut både helt och halvt, så att de föräldrar som vill kan gå ner i arbetstid och få mer tid med sina barn. Om 30 timmar i veckan, för alla barn på deltid, minskar administrationen är det viktigt att lyfta fram.

Reformen är ny och det innebär som oftast att det finns en del praktiska frågetecken, vilket denna remiss har till uppgift att utreda. Alla reformer innebär en omställningsperiod där det är svårt att exakt förutspå utfall och konsekvenser. Det råder dock inga tvivel om att reformen som helhet är mycket bra och att det är viktigt att Stockholms stad inför vårdnadsbidraget så tidigt som möjligt. Stockholmsfamiljerna har fått vänta länge nog på den ökade valfrihet som vårdnadsbidraget innebär.

Vårdnadsbidraget är en satsning på större valfrihet för barnfamiljer, inte i första hand en jämställdhetssatsning. Vi anser dock att både mammor och pappor är kapabla att fatta bra beslut om hur de vill organisera sin barnomsorg. Större valfrihet och mer flexibla system gör det möjligt för både män och kvinnor att bättre kombinera arbetsliv med familjeliv. Vårdnadsbidraget tillsammans med den nya jämställdhetsbonusen i föräldraförsäkringen och satsningar på en utveckling av förskolan tror vi leder både till ökad jämställdhet och nöjdare barn och föräldrar.

Särskilt uttalande gjordes av ledamoten Yildiz Kafkas (mp), enligt följande.

Vi i Miljöpartiet är positiva till grundtanken om att få mer tid med sina barn. Ett bra samhälle ska kunna tillgodose sådana grundläggande mänskliga värden.

Men vi anser att ersättningen blir alldeles för låg i det förslag som nu är ute på remiss. Risken är stor att det blir en kvinnofälla. Om man i stället införde, t.ex. en generell arbetstidsförkortning och återinförde friåret skulle både mammor och pappor kunna få mer tid med sina barn. Mp har i övrigt ett eget alternativ till barnomsorg, tvåfamiljssystem.

Två familjer tillsammans tar ansvar för familjernas respektive barn. Föräldrarna turas helt enkelt om med omsorgen av barnen i sina hem enligt ett schema som de inblandade kommer överens om. Föräldrarna anställs och får barnskötarlön av Stockholms stad. På så sätt kan föräldrarna i de två familjerna arbeta i sina ordinarie arbeten motsvarande fyra dagar i veckan. Barnen får vara tillsammans med sina föräldrar och andra vuxna i familjens nätverk i avvaktan på förskoleplats och köerna kortas. Trycket på förskolan minskar och en minskning av barngrupperna kan genomföras. Eftersom båda föräldrarna ingår i systemet främjar det också jämställdheten.

Föräldrarna är alltså kommunala dagbarnvårdare för egna barn. De får en ersättning som är beskattad, pensionsgrundande och på en högre nivå än det av regeringen aviserade vårdnadsbidraget.

Skarpnäcks stadsdelsnämnd

Särskilt uttalande gjordes av ordföranden Billy Östh m.fl. (m) och ledamoten Vlasta Marcikic (fp) med instämmande av ersättaren Jonathan Lindgren (kd), enligt följande.

Vårdnadsbidraget ger Stockholms barnfamiljer större inflytande. Som en del i Alliansens strategi för att föräldrar och barn ska få mer tid för varandra ökar vi valfriheten genom att till den 1 juli 2008 möjliggöra för Skarpnäcks invånare att motta vårdnadsbidrag skattefritt på 3000 kronor per månad. Familjer får själva möjlighet att välja vad som passar dem bäst när barnen är som yngst. I kombination med denna reform utgår samtidigt jämställdhetsbonus som syftar till att stärka relationen mellan barnet och båda föräldrarna. Den som tjänar mer i familjen kan maximera bonusen genom att dela lika på föräldrappenningen med sin partner. Bonusen uppgår då till 3000 kronor.

Kungsholmens stadsdelsnämnd

Reservation mot beslutet anfördes av Håkan Wahlén m.fl. (s), Ingegerd Akselsson Le Douaron (mp) och Reijo Kittilä (v) med hänvisning till sitt gemensamma förslag till beslut, enligt följande.

Stadsdelsnämnden uppmanar kommunfullmäktige att återkalla beslutet om att införa vårdnadsbidrag i Stockholms stad med följande motivering.

Vårdnadsbidraget är ett av de sämsta politiska förslagen på många år. Även de flesta allianspolitiker tycker förmodligen att detta är omodern och dålig politik men vill inte riskera samarbetet med kd och är därmed beredda att återskapa ett 50talets Sverige.

Gruppen föräldrar som kan "välja" 3000 kronor i månaden framför en arbetsinkomst är tämligen begränsad. De flesta kommer med all säkerhet att vara de som redan i dag lever i ett utanförskap: invandrare med dåliga kunskaper i svenska språket eller andra grupper som drabbats av arbetslöshet och som precis kommer att klara sig om de får detta lilla tillskott till familjens inkomster. Barnen fråntas möjligheten att tillbringa småbarnsåren i förskolan och lägga grunden för en lyckad skolgång. Resultatet blir att utanförskapet för dessa föräldrar – med all säkerhet oftast mammor - och barn ökar.

Eventuellt finns det några familjer som är så förmögna att de är oberoende av en arbetsinkomst. Ytterligare ett alternativ är att man använder vårdnadsbidraget till att betala någon annan som tar hand om barnet i hemmet.

Det är svårt att bedöma hur vårdnadsbidraget kan påverka efterfrågan på förskoleplatser. Föräldrarna kan ta ut vårdnadsbidrag på deltid och efterfrågan på förskoleplatser kommer då inte att minska. Kostnaden blir i stället dubbel. Behovet av öppen för-

skola och parklek kan komma att öka. Extra resurser för att möta dessa behov saknas i budgeten.

Det är redan svårt att planera förskolans utbyggnad och vi har behov av väldigt många fler platser i takt med det ökande antalet bostäder i stadsdelen. Vårnadsbidraget kommer att komplicera planeringen. Risken är att bidraget leder till neddragningar i förskolan

Den viktigaste anledningen till att säga nej till vårnadsbidraget är barns rätt till förskola. I stadsledningskontorets utlåtande kan man läsa: "Personlig omvårdnad och kärlek i hemmet och pedagogik och socialisering i förskolan är båda nödvändiga för ett barns utveckling." Den svenska förskolan är fantastisk och något av det bästa vi har. Möjligheten för föräldrar att ge sina barn personlig omvårdnad och kärlek försvinner inte med att barnen är på förskolan under vardagarna. Ofta är det förskolepersonalen som först upptäcker de barn där den personliga omvårdnaden i hemmet brister. Genom att bedriva en politik där barn isoleras i hemmet riskerar vi att låta dessa barn lida längre.

Vi tror att de flesta Kungsholmsföräldrar – som ju är mycket nöjda med våra förskolor - vill fortsätta låta barnen gå i förskola och inte är intresserade av vårnadsbidraget.

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd

Reservation mot beslutet anfördes av vice ordförande Berit Kruse m fl (s) och ledamot Leif Larsson (v), enligt följande.

Förslag till beslut

1. Stadsdelsnämnden avslår införandet av vårnadsbidrag
2. Stadsdelsnämnden anför vidare

Socialdemokraterna anser att det varken finns fördelar eller behov av att införa vårnadsbidrag i stadsdelen och i staden. Därför säger vi nej.

Det finns ingen undersökning som visar hur många familjer som vill byta ut sin förskoleplats och gå ner i tid för att få ta del av den ringa summa som ska ersätta arbete och förskoleplats.

Man kan befara att det är kvinnor som har svårigheter att komma in på arbetsmarknaden som kommer att ta del av bidraget när man ändå inte får något arbete.

Undersökningar från Norge visar att det är kvinnor med invandrabakgrund som tar ut bidraget.

Detta ett förslag för kvinnor vars män kan försörja familjen och som redan idag har valt att vara hemma med sina barn, för hur ska en ensamstående kvinna kunna klara sig på 3000 kr i månaden.

Om drygt två månader ska vårnadsbidraget införas i staden. Det finns ännu ej några riktlinjer för hur detta ska hanteras. Riktlinjer måste fram.

Det är oklart hur många som kommer att efterfråga detta alternativ.

Modellen att ta ut halva bidraget och ha 25 timmar förskoleverksamhet för sitt barn är en kostsam modell. Någon redovisning av efterfrågan och kostnaden finns ej vilket tyder på att majoriteten handlar även inom detta område på ett sätt som ”vi får se hur det går” modell.

De borgerliga partiernas ”mantra” har ju hitintills varit att minska bidragsberoendet men här gäller det motsatta

Socialdemokraterna vill istället fortsätta satsa på

- utveckling av förskolan,
- istället för bidrag förbättra föräldraförsäkringen
- och införa ”nattis” för dem som behöver

Särskilt uttalande gjordes av ledamot Leif Larsson (v), enligt följande.

Vårdnadsbidraget kan bidra till en inlåsningsseffekt för kvinnor med svag anknytning till arbetslivet. Det är inte en valfrihetsreform eftersom föräldrars val av vårdnadsbidrag låser barn ute från förskolans pedagogiska verksamhet och samvaron med jämnåriga barn. Det gynnar barns språk och kunskapsutveckling att delta i förskolans verksamhet på kontinuerlig basis. Vårdnadsbidrag kan på sikt urholka resurserna till en kvalitativt god förskola.

Bromma stadsdelsnämnd

Reservation mot beslutet anfördes av Karin Hanqvist m.fl. (s) och Lillemor Samuelsson (v), enligt följande.

Nämnden borde avslå förvaltningens förslag till beslut och därutöver anföras:

Vi motsätter oss att vårdnadsbidrag införs i Stockholm. Det finns flera starka skäl att inte införa vårdnadsbidraget. Dessutom saknas såväl tillräckliga underlag som en konsekvensbeskrivning. Kända exempel refereras inte ens vilket är slarvigt och oseriöst.

Sett ur barnens perspektiv är ett vårdnadsbidrag inte barnvänligt. I praktiken innebär införande av vårdnadsbidrag att man motarbetar barnets rätt till båda föräldrarna och till en pedagogisk utveckling likvärdig andra barns. Samtidigt drar det resurser från kommunens verksamhet och därmed från förskoleverksamheten vilken riskerar att barngrupperna ökar ytterligare. Förskolan ställs inför ökade problem att lösa planering om föräldrar väljer att använda deltidsplacering.

Ett vårdnadsbidrag kommer att föra människor längre från arbetsmarknaden. Grunden för ett jämlikt och jämställt samhälle med höga välfärdsambitioner är människors arbete. Men arbetslinjen handlar också om individens frihet och möjligheten att kunna försörja sig och sin familj. Vårdnadsbidraget innebär ett riktat bidrag som både i teorin och praktiken används för att människor inte ska arbeta och riskerar att grupper som idag står långt från arbetsmarknaden förs ännu längre bort från denna.

Den borgerliga majoriteten vill dessutom införa ett vårdnadsbidrag för deltid. Vårdnadsbidraget saknar, till skillnad från föräldraförsäkringen koppling till arbete och utveckling. Beträffande vårdnadsbidrag är det tydligen så att majoriteten prioriterar bidrag framför arbete.

Vårdnadsbidraget minskar jämställdheten i samhället. De exempel som finns där vårdnadsbidrag använts visar att det är så gott som enbart kvinnor som är mottagare av vårdnadsbidrag, (i Norge var 96 % kvinnor och i Nacka var 63 av 66 sökande kvinnor år 2006)

Dessa får en lägre livsinkomst och därmed försämrade framtida pension.

Vi vill istället se ett mer jämställt uttag av föräldraförsäkringen.

Ärendet om vårdnadsbidraget är undermåligt berett. Trots att vårdnadsbidrag har införts på försök på några håll nämns inte dessa. SLK nämner också att de har stora svårigheter att överblicka vilka kostnader som vårdnadsbidraget kommer att innebära. Att fatta beslut på sådant underlag är slarvigt och oseriöst och ett ansvarslost sätt att hantera skattebetalarnas pengar.

Reservation mot beslutet anfördes av Eie Herlitz (mp), enligt följande.

1. Stadsdelsnämnden avstyrker införande av vårdnadsbidrag i Stockholms stad.
2. Stadsdelsnämnden föreslår att staden begär hos regeringen att en grön reform för barntid får införas i Stockholms stad.
3. Därutöver anför följande.

Många småbarnsföräldrar upplever i dag stark stress över att de inte i den utsträckning de vill kan vara tillsammans med sina barn under de viktiga småbarnsåren. I dag finns en möjlighet till deltidsarbete under den tid barnen är små. I realiteten är dock denna möjlighet starkt begränsad för många människor på grund av att man inte har råd att gå ned i lön.

För att skapa möjligheter för fler att gå ned i arbetstid under de första åren med småbarn har Miljöpartiet de Gröna föreslagit en ny del i föräldraförsäkringen som vi kallar barntid. Reformen gör att fler människor har möjlighet att minska sin arbetstid utan att förlora kontakten med arbetsmarknaden.

Barntid innebär en rätt att gå ned i arbetstid till 75 procent mot en offentlig ersättning på 2 500 kronor per månad. Ersättningen är pensionsgrundande. Uttaget kan ske av en eller två föräldrar, tillsammans eller var och en för sig.

Vi anser att barntid är en betydligt bättre reform än regeringens vårdnadsbidrag, som riskerar att bidra till en konservering av könsrollerna. För att en av föräldrarna ska kunna avstå från arbete mot ett bidrag på 3 000 kronor kommer den andra ofta att behöva jobba så mycket som möjligt för att täcka upp inkomstbortfallet. Kvinnor tjänar fortfarande oftast mindre än sina manliga partner, varför vårdnadsbidraget gynnar familjemodellen med en hemmavarande mor och en frånvarande, ständigt arbetande far.

Med barntidsförslaget har båda föräldrarna möjlighet att gå ned i arbetstid och dela på det praktiska föräldraskapet, samtidigt som att barnet får umgås mer med båda sina föräldrar. Det är viktiga fördelar ur både barn- och vuxenperspektiv som vårdnadsbidraget saknar. Vi anser att därför att Stockholms stad ska begära hos regeringen att få införa en jämställd barntidsreform enligt grön modell.

Spånga-Tensta stadsdelsnämnd

Reservation mot beslutet anfördes av Abdo Goriya (s), Jonas Ljungstedt (v), Eva Andersson (s), Rune Olofsson (s) och tjänstgörande ersättaren Azad Hassan (s), enligt följande.

Vi reserverar oss mot beslutet då vi yrkat: Att stadsdelsnämnden avslår förvaltningens svar och hänvisar till socialdemokraternas och vänsterpartiets gemensamma reservation i fullmäktige.

Reservation mot beslutet anfördes av ledamoten Awad Hersi (mp), enligt följande.

Jag reserverar mig mot beslutet då jag yrkat:

- Att avslå införande av vårdnadsbidrag i Stockholms stad
- Att därutöver anför följande:

Många småbarnsföräldrar upplever i dag stark stress över att de inte i den utsträckning de vill kan vara tillsammans med sina barn under de viktiga småbarnsåren. I dag finns en möjlighet till deltidarbete under den tid barnen är små. I realiteten är dock denna möjlighet starkt begränsad för många människor på grund av att man inte har råd att gå ned i lön.

För att skapa möjligheter för fler att gå ned i arbetstid under de första åren med småbarn har Miljöpartiet de Gröna föreslagit en ny del i föräldraförsäkringen som vi kallar barntid. Reformen gör att fler människor har möjlighet att minska sin arbetstid utan att förlora kontakten med arbetsmarknaden.

Barntid innebär en rätt att gå ned i arbetstid till 75 procent mot en offentlig ersättning på 2 500 kronor per månad. Ersättningen är pensionsgrundande. Uttaget kan ske av en eller två föräldrar, tillsammans eller var och en för sig.

Vi anser att barntid är en betydligt bättre reform än regeringens vårdnadsbidrag, som riskerar att bidra till en konservering av könsrollerna. För att en av föräldrarna ska kunna avstå från arbete mot ett bidrag på 3 000 kronor kommer den andra ofta att behöva jobba så mycket som möjligt för att täcka upp inkomstbortfallet. Kvinnor tjänar fortfarande oftast mindre än sina manliga partner, varför vårdnadsbidraget gynnar familjemodellen med en hemmavarande mor och en frånvarande, ständigt arbetande far.

Med barntidsförslaget har båda föräldrarna möjlighet att gå ned i arbetstid och dela på det praktiska föräldraskapet, samtidigt som att barnet får umgås mer med båda sina föräldrar. Det är viktiga fördelar ur både barn- och vuxenperspektiv som vårdnadsbidraget saknar. Vi anser att därför att Stockholms stad ska begära hos regeringen att få införa en jämställd barntidsreform enligt grön modell.